

Valiukenas M.
6140 So. Tripp Ave.
Chicago IL 60629

TUVOS

Gelbsti karo nuskriaustą tautietį. Dalyvauja politiniuose junginiuose, tarybose, komitetuose, delegacijose ir savo veiklą apvainikuoja Vasario 16-osios Aktu, kurio signatarais yra A. Smetona ir A. Stulginskis. K. Grinius tuo metu ne savo valia gyveno Rusijos gilumoje.

Lietuvos atsikūrimo metu jie griebiasi bet kokio darbo, kad tik padėtų kraštui atsisoti ant kojų. Jie yra pedagogai, politikai, ekonomistai, kultūrininkai, visuomenininkai. Pašaukti prie valstybės vairo, jie siekia valstybės gerovės ir žmogaus – lietuvių gerbūvio.

A. Stulginskio prezidentavimo laiku buvo pravesta žemės reforma (kuri ir dabar, po 70 metų yra laikoma reformos modeliu). Ji sudaro galimybę mažžemiui ir bežemiui bei jo šeimai sukurti nepriklausomą nuo kitų pragyvenimą. Steigiamos aukštosios mokslo institucijos.

K. Grinius kuria sveikatos apsaugos sistemą. Jo iniciatyva yra steigiami džiuvos, motinos ir vaiko centrai. Jis steigia ligonines, organizuoja ligonių kasą, daug rašo ir kalba sanitarijos bei sveikatingumo klausimais.

A. Smetona turėjo daug įtakos lietuvių gerbūvio ugdymui. Jis – pedagogas, politikas, visuomenininkas. Jo

pastangomis buvo sukurta daug pedagoginių institucijų – krašte statomos naujos modernios pradžios, vidurinės ir profesinės mokyklos. Išauklėti nauji mokytojų kadrai, sudaromos sąlygos jiems tobulintis. Daug dėmesio kreipama į ūkininkus. Organizuojami ūkio kooperatyvai, kur ūkininkai gali dalyvauti ir gauti pelną iš savo darbo vaisių. Plečiamos mėsos, pieno, cukraus, linų pramonės įmonės, organizuojama užsienio rinka.

A. Smetona skatina prekybą ir pramonę, tuo išaugindamas vidurio miestelėnų luomą. Gerai paruošti jauni valstybės tarnautojai sumaniai tvarko krašto ekonominį ir visuomeninį gyvenimą. Krašto finansus prižiūri sąžiningi finansininkai, Lietuva tvarkingai grąžina tarptautines paskolas ir net sukaupia aukso kraitį, kuris tapo pagrindu litui, grįžusiam po 50 metų.

Nei Smetona, nei kiti du Prezidentai nesukrovė turto, bet viskuo dalinosi su Tauta, kuri per dvidešimt du metus išaugino savimi pasitikintį, vienas kitą gerbiantį, raštingą ir patriotišką lietuvių.

Inž. Eugenijus Bartkus (Kalba pasakyta Kaune per Lietuvos Prezidentams skirtų paminklų atidengimą)

(tęsinys)

Antro pasaulinio karo metu Lietuva pakliūna į Ribentropo ir Molotovo klastos pinkles. Kraštas okupuojamas. A. Stulginskis atsisako trauktis į užsienį ir už tai yra skaudžiai sovietų nuskriaustas: kalėjimas ir dvidešimt penkeri metai tremties. Bet ir čia jis rūpinasi Lietuva: tremtyje rašo memorandumą Stalinui, reikalaudamas sustabdyti terorą Lietuvoje. Žinoma jam tas pigiai neatseina. Jis grįžta į Lietuvą be sveikatos, bet dvasiškai nepalaužtas. Miršta 1969 m.

K. Grinius vokiečių okupacijos metais įteikia protesto memorandumą vokiečių valdžiai, užtardamas žudomus Lietuvos žydus. Už tai yra ištremiamas į Ažuolų Būdą. Vėliau pasitraukia į Vakarus ir savo gyvenimo kelią baigia Chicagoje 1950 metais.

Sovietams veržiantis į Lietuvą, Antanas Smetona negauna vyriausybės ir kariuomenės vado pritarimo nors simboliškai gintis. Okupacijos protesto ženklą jis pasitraukia į užsienį, tuo būdu gelbėdamas valstybiškumą. Po ilgos, 9 mėnesius trukusios kelionės atvyksta į

Ameriką, kur tikisi rasti palankią dirvą kovai prieš sovietus.

Amerikiečių visuomenė ir valdžios atstovai sutinka jį draugiškai. Deja, ne visa lietuviška visuomenė ir spauda jį supranta. Nekreipdamas dėmesio į kritiką, jis lanko burmistrus, gubernatorius, kongreso atstovus, senatorius, užsienio reikalų sekretorių Summer Wells ir prezidentą Rooseveltą, aiškina mas sovietų smurtą ir ieškodamas Lietuvai draugų. Jis paklauso Rooseveltto patarimo: "Eik ir dirbk tarp savo žmonių. Jie padėjo Lietuvai Pirmojo karo metu – padės ir dabar". Nors nykstant sveikatai, amžiaus naštos prislėgtas jis rašo, dalyvauja visur, kur tik jį lietuviai kviečia. Remiamas lietuvių, gyvena kukliai sūnaus pastogėje, kur sulaukia tragiškos mirties. 1944 m. sausio 9 d. žūva gaisro liepsnose Clevelande.

Pusiau nuleistos vėliavos didžiuosiuose Amerikos miestuose pagerbia jo atmintį. Į amžiną poilsį palydi raitos policijos eskadronai, Amerikos valdžios, Clevelando miesto atstovai ir lietuviškoji bendruomenė. Per pusę

stiebo nusileidžia ir daug Pietų Amerikos sostinių vėliavų, o tolimame Urugvajuje nykiai dunda šimtmetinė artilerijos baterija, skelbdama, kad pasaulis neteko dar vieno didelio Europos politiko.

Savo meile ir pasiaukojimu Lietuvai per 22 laisvės metus trys Prezidentai išaugino lietuvių, padarė jį atsparų, savarankišką, patriotišką. Tai įrodo 6 metai beviltiškos partizaninės kovos prieš grobuonių bolševiką. Neįveikė lietuvių ir 50 metų teroras, neįveikė Sibiro šalčiai ir Gulago mirties kolonos. Neįveikė jo ir 50 metų trukusios pagundos nutautėti svetimuose kraštuose. Lietuvis pasiliko ištikimas savo kraštui, apvainikavo jį Kovo 11-osios dienos manifestu ir Jūsų ryžtu jį saugoti.

Igaliotas užsienio lietuvių Liaudininkų, Krikščionių demokratų ir Tautininkų sąjungų, aš jungiuosi su Jumis, taurūs Lietuvos dukros ir sūnūs, atiduodamas pagarbą Aleksandrui Stulginskiui, Kaziiui Griniui ir Antanui Smetonai ir didžiūjuosi, būdamas nariu mūsų Tautos, išauginusios tuos didvyrius, iš kurių praeities darbų ateities lietuviai gali semtis sau stiprybės.

Vardan tos Lietuvos...
Kaunas, 1996 m. vasario 16 d.

DIPLOMATIJOS PATRIARCHAS

Pagerbtas dr. Stasys Antanas BAČKIS

Irena Petraitiene

prieštaravimų kupinomis dienomis. Perskaitęs Prezidento dekretą, Jo Ekselencija jubiliatui įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordiną.

Pagarbos žodį dr. S.A. Bačkiiui tarė Vilniaus universiteto rektorius, prof. Rolan-

das Pavilionis ir svečias iš Romos – Lietuvos Katalikų mokslo akademijos garbės prezidentas prof. kun. Antanas Liūma SJ. Lietuvai daug nusipelnusių kraštiečių pagerbė jo gimtųjų vietų atstovai – Joniškėlio miesto ir Pasvalio krašto garbės piliečio vardo

regalijas įteikė Joniškėlio seniūnė Genovaitė Motūzienė ir Pasvalio rajono meras Gintautas Gegužinskas.

Pedagogas Vytautas Baliūnas papasakojo apie dr. S.A. Bačkio mokyklinius metus Panevėžio (dabar – J.Balčikonio) gimnazijoje.

Dr. Aldona Vasiliauskienė, jubiliejaus išvakarėse parengusi monografiją "Stasio Antano Bačkio gyvenimo ir veiklos bruožai", priminė jo nuopelnus Lietuvos Katalikų mokslo akademijai. Ypač reikšmingas jubilato indėlis ją atkuriant. Apžvelgusi dr. S.A. Bačkio gyvenimo ir veiklos kelią, dr. A. Vasiliauskienė, be kita ko, pažymėjo, jog santūria savo laikysena jis laimėjo rimtą diplomatijos frontą. 1983 metais, mirus S. Lozoraičiui, dr. S.A. Bačkiiui tapus Lietuvos diplomatijos šefu, pavyko parengti juridines procedūras ir jas įteisinti JAV bei kitose valstybėse ir tuo laiduoti Lietuvos atstovavimo tęstinumą.

Visi, kas sveikino jubiliatą – dr. Kazys Bobelis, LKMA prezidentas prof. Giedrius Uždavins, akademikas Bronius Grigelionis, "Žiemgalos" draugijos nariai, kraštiečiai, giminės – pažymėjo, jog didelė laimė mokėti ir suprasti tikėjimo, kuklumo, pagarbos kalbą.

"Kauno diena",
1996 m. vasario 12 d.

Dr. S.A. Bačkis (ketvirtas iš kairės) tarp artimųjų

Jaudinanti nuotaika dominavo vasario 9 d., kai buvo pagerbtas dr. Stasys Antanas Bačkis. Į Vilniaus universiteto aula, aidint kammerinei muzikai, rinkosi dvasiškiai, mokslininkai, politikai, visuomenės veikėjai, dr. S.A. Bačkio kraštiečiai, giminės.

Iškilame dr. Stasio Antano Bačkio gyvenime, atspindi tautos istorijos posūkių ir kryžkelės. Vasario 10-oji, diplomato gimimo, ir Vasario 16-oji, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienos viena nuo kitos mažai nutolusios. Prasmingą šių datų paralelę, nes jubilatas visą savo gyvenimą atidavė diplomatiniam darbui – aktyviai valstybės nepriklausomybės atstatymo veiklai. Jis pagarbiai saugojo Lietuvos vardą, pasauliui primindamas pamintus jos idealus, tuo metu, kai gimtoji šalis buvo pavergta. Algirdas Brazauskas, sveikindamas diplomata, publicistą, visuomenininką dr. S.A. Bačkį 90-ojo gimtadienio proga, dėkojo už jo pastangas įtvirtinti demokratiją Lietuvoje dabartinėmis,

Girdėta iš Vilniaus

ŠAULIŲ SAJUNGOS UŽDAVINIAI

Vasario 14 d. Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Lietuvos šaulių sąjungos vadovų grupę. Po susitikimo Šaulių sąjungos vadas Rimvydas Mintautas Eltai sakė, kad daugiausia kalbėta apie būsimą Šaulių sąjungos įstatymą. Jo projektas jau yra pateiktas Seimui. Įstatymas būtų pirmasis žingsnis, Šaulių organizacijai palaipsniui išsijungiant į Krašto apsaugos ministerijos sistemą. Šauliai, be kita ko, siekia, kad būtų įtvirtinta organizacijos narių teisė dėti

uniformą bei nešioti ginklą. Jie mano, kad organizacijos nariai galėtų patruliuoti, palaikyti viešąją tvarką kartu su policija.

Susitikime taip pat kalbėta apie vieną svarbiausių Šaulių sąjungos uždavinių – jaunimo rengimą Tėvynės gynybai. Beje, šauliai mano, kad karinę tarnybą Lietuvoje galėtų atlikti ir merginos. Aptartos ir organizacijos turto problemos. Šauliai norėtų atgauti tarpukario Lietuvoje jiems priklausiusius pastatus ir kitą turtą.

BALTIJOS ŠALYS IR NATO

NATO generalinis sekretorius Javier Solana balandžio mėnesį lankysis Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, pirmadienį Rygoje paskelbė už Vidurio ir Rytų Europą atsakingas NATO patarėjas Christopher Donnelly.

Šiais metais NATO pradės pokalbius su buvusio Rytų bloko valstybėmis, norinčiomis tapti Vakarų gynybinio aljanso narėmis.

Ch. Donnelly išpėjo nežiūrėti į narystę Šiaurės Atlanto sąjungoje kaip į nuspręstą dalyką. "Nėra taip, kad Vidurio ir Rytų Europos šalys stovėtų eilėje ir kada nors automatiškai taptų NATO narėmis", sakė jis. "Tai sudėtingas procesas, kuriame naujieji nariai turi būti ne prašytojai, bet lygiateisiai partneriai".

TIKYBOS PAMOKŲ VIETA

Lietuvos vyskupų konferencija kreipėsi laišku į Prezidentą Algirdą Brazauską ir Seimo Pirmininką Česlovą Juršėną dėl Seimui pateiktų siūlymų pakeisti ir papildyti Švietimo įstatymą. Vyskupų konferenciją ypač sujaudino tai, kad siūloma pakeisti dabar galiojancio Švietimo įstatymo 17-ąjį straipsnį, tikybos pamokas išstumiant iš pamokų tvarkaraščio, o etikos pamokas visai panaikinant.

Vyskupų konferencijos pirmininko Audrio Juozo Bačkio pasirašytame laiške konstatuojama, kad Švietimo įstatymo 17-tojo straipsnio pakeitimas ignoruoja dorinio ugdymo mokykloje svarbą tuo metu, kada visuomenė vis labiau įsitikina, kad dauguma jos bėdų kyla dėl sąžiningumo, doros ir atsakomybės stokos. Siūlymai pa-

keisti šį straipsnį, tikybos dėstymą nustumiant į klubų, būrelių lygį tuo metu, kai apie du trečdalius tėvų aiškiai pageidauja, kad jų vaikai susipažintų su religijos (religijų) mokslu, kurio jie patys negalėjo pažinti, mokydamiesi tarybiniais metais, rodo atvirą panieką religiniam tikėjimui.

Lietuvos vyskupų konferencija, rašoma laiške, prašo Lietuvos Prezidento ir Seimo Pirmininko padaryti viską, kad šiandieninėje mokykloje nebūtų pakeistas tikybos dėstymo statusas. Laiško pabaigoje išreiškiama viltis, kad tikintiesiems žmonėms gyvybiškai svarbūs įstatymo projektai ateityje bus rengiami, atvirai juos aptariant su visuomene ir Bažnyčios atstovais.

A. ŠABANIAUSKO PREMIJA – VYTAUTUI KERNAGIUI

Vasario 12 d. Jurbarko paskelbtas 1995 metų Antano Šabaniausko premijos laureatas. Žymaus lietuvių estrados dainininko vardu pavadinta premija atiteko Vytautui Kernagiui. Jam įteiktos tradicinės laureato regalijos – sidabrinis žiedas, kuriame išgraviruota A.Šabaniausko monograma, diplomai bei piniginė premija.

V. Kernagis yra šeštasis šios premijos laureatas. Anksčiau metais toks apdovanojimas buvo įteiktas Janinai Miščiukaitei, Stasiui Povilaičiui, Nijolei Tallat-Kelpšaitėi, Nijolei Ščiukaitei ir Viktorui Malinauskui. Beje, A. Šabaniausko premija negali būti skiriama jaunesniam kaip 35-erių metų dainininkui.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

DIKTATORIAUS ŽENTAI - JAU ROJUJE

Pernai rugpjūčio mėnesį Irako diktatoriui Saddam Husseinui buvo suduotas moralinis smūgis, kai iš krašto pabėgo dvi jo dukros: Raghda ir Rana, ištekėjusios už dviejų brolių: generolo leitenanto Husseinio Kamel al Majid ir jo brolio pulkininko Saddam Kamel. Į Jordaną dvi šeimos išvyko su savo tarnais ir palydovais, iš viso 25 automobiliai. Jordano karalius pabėgėlius priėmė šaltai, tačiau davė jiems rūmus ir sargybinius, nes buvo bijoma, kad Irako valdžia pabėgėlius persekios.

Vasario 20 d. Irako žinių agentūra paskelbė, kad po šešių mėnesių pabėgėliai nusprendė grįžti į Tėvynę. Revoliucinė Irako Taryba nutarė priimti bėglius kaip paprastus Irako piliečius. Vasario 22 d. Irako televizija paskelbė, kad dvi Saddamo dukros išsiskyrė su savo vyrais, nes jie buvę "nepavykę išdavikai". Tą pačią dieną žinių agentūra kalbėjo apie brolių Kamel al Majid'ų giminačių pasipiktinimą dėl jų elgesio. Tik kraujas galės nuplauti visai giminei užtrauktą gėdą.

Penktadienį, vasario 23 d. Irako žinių agentūra paskelbė, jog giminei užtraukta dėmė buvo nuplauta. "Patriotų" puolime žuvo abu išdavikai, dar kitas jų brolis ir visų jų tėvas. Išdavikai gynėsi. Tad kovoje žuvo du "patriotai", o keli buvo sužeisti.

Pabėgėlių iš Irako žinomis, Irako bėgliai buvo nusiųstą Jordano karaliaus priėmimu. Šis, bijodamas prarasti žibalo karalysčių valdovų: Kuveito ir Saudo Arabijos piniginę paramą, labai šaltai elgėsi su Irako aukštaisiais pareigūnais. Juk generolas Kamel al Majid buvo diktatoriaus slaptųjų cheminių ginklų tvarkytojas ir gaminotojas, daug papasakojęs Vakarų žvalgyboms apie Irako pasirošimus ateities karams. Jo jaunesnysis brolis buvo diktatoriaus privačios sargybos viršininkas.

Irako prezidentas Saddam Hussein, išrinktas šiam vaidmeniui pernai rudenį referendume, kuriame jis buvo vienintelis kandidatas, pažadėjo vykdyti šalyje įvairias reformas. Šiuo metu Irakas veda derybas Jungtinėse

Tautose reikalaujamas, kad Saugumo Tarybos paskelbtos sankcijos leistų Irakui parduoti daugiau naftos. Tada valstybė galėtų pirkti daugiau maisto produktų ir vaisių. Jungtinių Tautų Maisto ir Žemės ūkio organizacija paskelbė raportą, kad Irake labai padidėjo vaikų iki 5 metų amžiaus mirtingumas. Tarptautinės sankcijos tęsiasi daugiau kaip penkerius metus. Per tą laiką mirė apie 500,000 kūdikių. Šalia leidimo parduoti naftą Irako delegacijos vadovas Abdul Amir al Anbari nurodo, kad pasaulio bankuose įšaldytos stambios Irako pinigų sumos, apie 4 milijardai dolerių. Vien Amerikoje laikoma 800 milijonų dol. Praėjusiais metais Jungtinės Tautos leido Irakui parduoti naftos už 1 mlrd. dolerių kas trys mėnesiai, tačiau reikalavo, kad tokį fondą administruotų tarptautinė komisija, kuri dalį lėšų skirtų kurdams, mokėtų Kuveitui už karo metu padarytus nuostolius. Irakas tokias sąlygas atmetė.

BAISI LIGA

kų kaltina kongresmeną Dormaną, kuris besiteisindamas pasakė, kad valstybės moralė yra pažeidžiama tokių kareivių, kurie esą homoseksualai, narkotikų vartotojai ar viešųjų namų lankytojai. Tokie pareiškimai sukėlė dar didesnę reakciją. Teismuose jau užvestos kelios bylos. Vieni skundžiasi, kad niekas nemeta iš kariuomenės žmonių, kurie serga astma, diabetu ar turi kokį vėžį, ar silpną širdį, metami tik žmonės su ŽIV. Kiti įrodinėja, kad iš kariuomenės galima atleisti net ir sveikus vyrus ar moteris, jei jie per daug sveria.

Paskutiniame "Science" žurnalo numeryje Philip Rosenberg iš Nacionalinio Vėžio instituto rašo, jog Amerikoje per metus užregistruojama 47,000 naujų susirgimų AIDS liga. Vis labiau ši liga pasireiškia tarp jaunimo, ypač juodosios rasės žmonių. ŽIV viruso nešiotojų 1993 metais Amerikoje buvo 897,000. Iki 1995 metų pabaigos Amerikoje nuo AIDS mirė daugiau kaip 300 tūkstančių. Pasaulio sveikatos organizacijos žiniomis ŽIV virusu yra užsikrėtę apie 20 mln. suaugusių ir apie 1,5 mln. vaikų. Lietuvos spaudos žiniomis, iki lapkričio mėnesio pernai buvo užregis-

truoti 6 žmonės jau sergą AIDS ir 34 to viruso nešiotai. Tačiau specialistai mano, kad virusų nešiotojų yra dešimt kartų daugiau. Penki žmonės nuo šios ligos jau mirė.

Afrikos šalyse AIDS jau sukėlė tikrą katastrofą. Ugandoje, sostinės Kampalos centre geriausiai biznis sekasi 20-čiai karstų gamintojų. Dažniausiai užsikrečia ir miršta išsilavinęs valstybės jaunimas. Valstybinis komercinis bankas paskelbė, kad nuo 1989 m. jis prarado 399 tarnautojus, iš jų 244 mirė nuo AIDS. Per vienerius metus mirė 11 menedžerių pavaduotojų, iš jų trys – nuo AIDS. JAV Harvardo universiteto priežiūroje veikianti Pasaulinė AIDS koalicija skelbia, kad pernai AIDS virusais kasdien užsikrėsdavo po 13,000 žmonių. Pusė to skaičiaus buvo Pietryčių Azijoje. Afrikoje serga 19,2 mln. Pernai mirė 7,6 mln.

Pernai gimė 516,000 jau užsikrėtusių vaikų. Koalicijos studijoje sakoma, kad iki šio šimtmečio pabaigos žmonių, nešiojančių ŽIV virusus, skaičius padvigubės iki 62 milijonų.

●●●●●●●●

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas
(tęsinys iš 2-ojo puslapio)

TRUMPAI

• Pietų ašigalio Antarktikos teritorijoje įvyko retas – taikingas teritorijos pasikeitimas. Vasario 8 d. britų mokslininkų nuo 1934 metų valdyti pastatai ir įrengimai buvo perduoti Ukrainai. Teritorija iki šiol buvo žinoma kaip Faraday, dabar ji pavadinta Vernadsky.

• Prancūzija ir Vokietija paskelbė, kad jos siūlys priimti Rusiją į septynių didžiųjų pramonės valstybių grupę. Tuomet tas klubas būtų žinomas kaip "Aštuonių" grupė.

• Amerikoje vyksta įtempta pirminių rinkimų akcija, kurioje respublikonų politikai kovoja dėl delegatų į partijos konvenciją balsų. Išleidžiamos didelės pinigų sumos. Iki šiol pirmauja Senato respublikonų daugumos vadas sen. Bob Dole, tačiau nedaug nuo jo atsilieka dešiniojo sparno kandidatas Pat Buchanan ir buvęs Tennessee gubernatorius Lamar Alexander bei milijonierius Steve Forbes. Texas senatorius Phil Gramm jau pasitraukė iš varžybų. Vasario 23 d.

CNN žinių tarnyba ir "Times" žurnalas pravedė visuomenės nuomonės tyrimų apklausą, kuri parodė, kad demokratų kandidatas Prezidentas B. Clintonas rinkimuose laimėtų prieš bet kurį minėtą respublikoną.

• Bosnijoje serbų kilmės gyventojai pasitraukia iš savo namų Sarajevo miesto apylinkėse. Daugelis serbų padega savo namus, kiti sunaikina išvažiuodami viską, ko negali pasisimti. Bosnijos musulmonai daugelyje vietų palydi serbus akmenimis.

• Izraelio darbiečių Vyriausybė gavo moralinį smūgį prieš artėjančius parlamento rinkimus. Du savižudžiai arabai vasario 25 d. susisprogdino Jeruzalės miesto autobusuose, žuvo 26 izraeliečiai, buvo daug sužeistų. Šiuos teroro veiksmus pasmerkė ir Palestinos prezidentas J.Arafatas.

• JAV vyriausybė planuoja sankcijas Kinijai, kuri pardavinėja branduolinį kurą ne tik Iranui, bet ir Pakistanui.

SEPTINTOJI VYRIAUSYBĖ

Prezidentas A. Brazauskas pasirašė dekretą dėl naujos Vyriausybės sudėties. Oficialiai eiti pareigas Vyriausybės nariai pradės po to, kai Seimas pritars jos programai.

Septintojoje Vyriausybėje – 5 nauji nariai. Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro postą užims Seimo LDDP frakcijos narys P.Papovas. Kitas LDDP frakcijos atstovas V.Bulovas paskirtas Vidaus reikalų ministru. Finansų ministru tapo A.Križinauskas, iki šiol dirbęs ministerijos sekretoriumi. Statybos ir Urbanistikos ministro portfelis patikėtas Aldonai Baranauskienei, taip pat dirbusiai šios ministerijos sekretore. Vietoj atsistatydinusio G.Žintelio Ryšių ir informatikos ministru paskirtas buvęs šios ministerijos sekretorius Vaidotas Abraitis. Dvylika naujosios Vyriausybės narių palikta iš A.Šleževičiaus kabineto.

Č.JURŠENAS: LR KONSTITUCIJOS 47 STRAIPSNIS BUS PAKEISTAS

Seimo Pirmininkas Č.Juršėnas ypatingu septintosios sesijos laimėjimu pavadino tai, kad "sėkmingai pradėta svarstyti pirmoji konstitucinė pataisa". Č.Juršėnas mano, kad Konstitucijos 47 straipsnio pataisa dėl žemės pardavimo bus priimta bendromis LDDP ir daugumos dešiniųjų frakcijų pastangomis, "nepaisant kai kurių radikalų". Konstitucijos 47-ojo straipsnio pataisai

LIETUVOS PADANGĖJE

priimti, Č.Juršėno nuomone, susidarys reikalinga dauguma – 94 ar net 100 Seimo narių balsų. Pirmasis lemiamas balsavimas tikriausia įvyks kovo 19 d.

ALTERNATYVA TAUTINIŲ BENDRIJŲ ĮSTATYMO PROJEKTUI

Tautinių bendrijų įstatymo projektas, kurį parengė Seimo nario – LDDP atstovo Albino Lozūraičio vadovaujama darbo grupė, prieštarauja Valstybinės kalbos įstatymui ir netgi Konstitucijai. Apie tai Seime įvykusioje spaudos konferencijoje pareiškė Lietuvos Demokratų partijos frakcijos nariai Juozapas Tartilas ir Valdas Petrauskas. Pastarasis sakė: "Likus pusmečiui iki rinkimų, LDDP daro viską, kad bet kokia kaina užsitikrintų kitų tautybių piliečių balsus, netgi stumdama juos į izoliavimąsi." Bandoma ne tik su priešinti kitataučius su lietuviais, ypač gyvenančiais rytinėje Lietuvos dalyje, bet netgi sukiršinti tautines bendrijas tarpusavyje.

J.Tartilas informavo, jog Tautinių bendrijų įstatymo projektui nepritarė Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas. Grupė parlamentarų parengė alternatyvų Lietuvos tautinių mažumų kultūros ir etninio savitumo apsaugos įstatymo projektą, kuriame akcentuojami visiškai kiti dalykai.

TREČIO TUKSTANTMEČIO PRADŽIOJE VISI BŪSIME SUSKAIČIUOTI

Lietuvos gyventojų visuotinis surašymas bus atliktas 1999-aisiais metais. Tam

trečiadienio posėdyje pritarė Vyriausybė. Parengti ir organizuoti gyventojų surašymą Vyriausybė pavedė Statistikos departamentui, o šiems darbams koordinuoti bus sudaryta Vyriausioji gyventojų surašymo komisija. 1997-ųjų pabaigoje Utenos mieste ir rajone numatoma atlikti bandomąjį gyventojų surašymą.

PARODA, SKIRTA JUOZO URBŠIO 100-OSIOMS GIMIMO METINĖMS

Kauno kultūros rūmuose atidaryta paroda, skirta žymaus diplomato ir kultūros veikėjo, buvusio paskutiniojo prieškarinio Lietuvos Užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio, trylika metų kalinto Sibire, gimimo 100-osioms metinėms pažymėti. Jos atidarymo iškilmėse pristatyta diplomato žmonos, žymios bibliografės Marijos Mašiotaitės-Urbšienės atsiminimų knyga "Prie žibalinės lempos". Prieš 10 metų pasirodęs pirmasis šios knygos leidimas dėl cenzūros pataisų buvo labai nutolęs nuo rankraščio.

TAIKI LIETUVOS KARIŲ MISIJA

Lietuvos kariai padeda aprūpinti būtiniausiais maisto produktais kaimo gyventojus, dėl neregėtų pūgų patekusius į labai sunkią padėtį. Kariai taip pat padeda medikams patekti į nuošalenes vietas. Kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius įsakė, esant reikalui, panaudoti karines visur eigio transporto priemones.

Lietuvos misijos prie JT kronika:

Vasario 14 d. Lietuva pranešė apie savo ketinimą kandidatuoti į nenuolatines Saugumo tarybos nares rinkimuose, įvyksiančiuose 2001 arba 2003 metais.

LR Misijoje gautas Rytų-Vakarų studijų instituto prezidento p. J.Mrozo kvietimas LR Prezidentui A.Brazauskui priimti kasmetinį šio instituto apdovanojimą, skiriamą iškilmiams Naujosios Europos valstybių vadovams.

LR Misijoje lankėsi Seimo narys, Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas, ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos narys, Lietuvos Demokratų partijos atsakingasis sekretorius Valdas Petrauskas.

LR Misija ir Generalinis konsulas Niujorke surengė priėmimą Jungtinėse Tautose diplomatiniam korpusui bei Niujorko lietuvių bendruomenės atstovams.

Vasario 21 d. Italijos Ambasadorius JT P.Fulci savo rezidencijoje susitiko su LR Ambasadoriumi O.Jusiu. Italija siūlo išplėsti Jungtinių Tautų Saugumo tarybos nenuolatinių narių skaičių dešimčia papildomų vietų, iš kurių kiekviena būtų skirstoma rotacijos principu tarp trijų valstybių. Šios vietos būtų skirtos įprastu regionu pagrindu: penkios Azijai ir Afrikai, dvi – Lotynų Amerikai ir Karibų jūros saloms, dvi – Vakarų Europos bei kitoms valstybėms ir viena – Rytų Europai. Italija nepri-

taria pasiūlymui įtraukti Vokietiją ir Japoniją į Saugumo tarybos nuolatinių narių skaičių.

Vasario 22 d. Ambasadorius O.Jusys sustiko su Norvegijos Ambasadoriumi prie JT p. Jacob Bjorn Lian. Pokalbyje aptarta Saugumo tarybos reforma. Norvegija pritaria, kad regionams būtų skiriama papildomų vietų.

Vasario 23 d. O.Jusys susitiko su Japonijos Ambasadoriumi prie JT M.Kavai. Susitikimo metu buvo kalbama apie Saugumo tarybos reformą. Japonijos Ambasadorius paprašė Lietuvos paramos, Japonijai kandidatuojant į Saugumo tarybos nares. Buvo aptarti Lietuvos Respublikos ir Japonijos dvišaliai santykiai.

LIETUVOS AMBASADA – EUROPOS INSTITUTO NARĖ

Europos instituto prezidentė Jacqueline Grapin pranešė LR ambasadoriui p. A.Eidintui, jog Ambasada nuo vasario 26 d. tapo šio instituto asocijuota nare.

Europos institutas yra viena iš įtakingiausių institucijų, kurios įtakoja JAV ir Europos strateginius ryšius. Šio instituto veikla skatina Europos šalių parlamentarų ir JAV Kongreso lyderių bendradarbiavimą, bendrus transatlantinius saugumo projektus, ekonominio bendradarbiavimo programas. Institutas aktyviai dalyvauja organizuojant transatlantinių forumų, konferencijų, seminarų, žymių politikų susitikimų. Jis palaiko glaudžius ryšius su tokiomis tarptautinėmis organizacijomis, kaip

Tarptautinis Valiutos fondas, Pasaulio bankas, Pasaulio Prekybos organizacija, NATO, Vakarų Europos sąjunga. Šio instituto veikloje aktyviai dalyvauja ES narės bei Centrinės Europos valstybės, siekiančios tapti šios sąjungos narėmis: Čekija, Slovakija, Lenkija. Lietuva pirmoji iš Baltijos valstybių priimta dalyvauti Europos instituto veikloje.

Kadangi šis institutas labai daug dėmesio skiria Europos Sąjungos bendradarbiavimui su JAV, tai pasinaudodama jo tribūna, Lietuva galės geriau formuoti JAV visuomenės nuomonę saugumo, ekonomikos, kultūrinio bendradarbiavimo ir kitais klausimais.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMŲ ATGARSIAI

Lemontas

Juozas Žygas

Minėjimas, kurį rengė Lietuvos bendruomenės Lemonto apylinkės valdyba, įvyko vasario 18 d. Lemonto lietuvių centre. Minėjimas buvo pradėtas Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. Algirdas Paliokas, misijos kapelionas. Šv. Mišių metu giedojo solistė Genovaitė Bigenytė, aukomponavo Alvydas Vasaitis ir misijos choras (dirigentė Birutė Mockienė), vargonavo Rasa Paskočimienė. Aukas nešė "Maironio" lituanistinės mokyklos mokiniai, pasipuošę tautiniai rūbais. Prasmingą ir šventei pritaiktą pamokslą pasakė misijos kapelionas. Žmonių buvo prisirinkę ne tik pilna koplyčia, bet ir erdvus "bobičius". Malonu buvo pastebėti, kad dalyvauja daug jaunų šeimų su vaikučiais.

Po Šv. Mišių rinkomės į salę minėjimui-akademijai. Specialiai šiam tikslui buvo įrengta scena. (Jos šiai salei būtinai reikia.) Minėjimą pradėjo Lietuvos bendruomenės apylinkės pirmininkas G. Kazėnas, paprašydamas įnešti vėliavas. Susirinkusieji buvo paprašyti tylos minute pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Pirmininkaujantis trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius. Po sveikinimo minėjimui vadovauti pakvietė aktorę Audrę Budrytę, kuri 1990 m. kovo 11 d. ir 1991 m. sausio 13 d. buvo Vilniuje ir pati tuose įvykiuose aktyviai dalyvavo.

Vasario 16-osios aktą perskaitė Vida Brazaitytė. Kovo 11 d. aktą perskaityti buvo pakviestas dr. Gintaras Tarnauskas. Po JAV prezidento Bill Clinton sveikinimo sekė Lietuvos generalinio garbės konsulo Vaclovo Kleizos žodis:

"Vasario 16-toji yra džiaugsmo diena, kuri mus skatina naujiems darbams. Nors Lietuvos padangę dabar dengia tamsūs debesys, tačiau reikia tikėti, kad padangė nušvis."

Po konsulo kalbėjo kongresmenas H. Fawell:

"Jau daug metų turiu garbės dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimuose. Per tą laiką griuvo Berlyno siena, taip pat ir Lietuva vėl atgavo savo laisvę."

Bronius Nainys, PLB pirmininkas:

"Mieli lietuviai ir mano kaimynai, kurių tiek daug

susirinkusių nebuvau matęs. Reikia išlaikyti tautą, ypač tą dalį, kuri yra už Lietuvos ribų".

Sveikintojas Ilmars Bergmanis – latvių draugijų susivienijimo pirmininkas Chicagoje:

"Atrodo, kad daug veidų yra pažįstami. Daug metų, per lietuvių ir vėją, stovėjome kartu aikštėse. Reikia tikėti, kad ateis nauja karta Latvijoje ir Lietuvoje. Tikėkimės, kad padėtis pasikeis ir ateis tikra laisvė. Tegyvuoja Lietuva!" Estų atstovė Gilda Karu palinkėjo, kad laisvė ir toliau klestėtų.

Lemonto meras Richard Kwasneski pasakė, kad vasario 12 d. Lemonto taryba Lietuvos šventės proga išleido deklaraciją, kurią įteikė Gediminui Kazėnui. Visiems gerai pažįstama gubernatoriaus atstovė tautybėms Pat Michalski pasakė, kad gubernatorius gerbia lietuvius ir daugelį jų yra paskyręs į įvairias komisijas.

Po visų sveikinimų atėjo eilė ir pagrindinei kalbėtojai Reginai Narušienei, JAV LB Krašto valdybos pirmininkei. Pirmiausiai ji angliškai pasveikino tuos, kurie lietuviškai nemoka, o po to tarė:

"Kalbėsiu pirmiausiai apie Jungtines Tautas. Ir dabar žiūriu tiesiai į kongresmeną. JAV LB-nės vardu sveikinu visus, kurie čia dalyvauja, ir ypač konsulą Vaclovą Kleizą už jo daugelio metų darbą. Prieš aštuon metų mes tik svajojome ir mūsų vienintelė viltis buvo "Sąjūdis". Beginkliai lietuviai atlaikė sausio 13 dienos puolimus.

Atgimimas ir persiorientavimas yra labai sunkus procesas. Kurie esame gime Lietuvoje, turime atstatyti pilietybę ir balsuoti.

Patekti į NATO yra daug kliūčių. Amerikos įstaigose yra daug buvusių Sovietų sąjungos rėmėjų. Bill Clinton susitikime su Baltijos kraštų atstovais pasakė, kad visos tautos, kurios bus pasirengusios, bus priimtoms. Tokiam nutarimui dar yra reikalinga Senato ir Kongreso parama, nes reikia dviem trečdaliais balsų patvirtinti. Tad tam reikės ir mūsų spaudimo. Lietuvių Bendruomenė priklauso Europos tautų Koalicijai, kuri atstovauja 22 milijonams šio krašto gyventojų. Reikia remti amerikiečius, kurie siekia būti išrinkti, jeigu norime draugų tu-

rėti. Draugų mums reikia, kadangi mūsų darbas dar nėra baigtas: "Laisvės kaina yra amžinas budėjimas".

Pasibaigus oficialiajai daliai prasidėjo meninė programos dalis. Pirmiausiai buvo įteiktos literatūros premijos, prisilaikant buvusių Lietuvoje tradicijų, kuomet jos būdavo įteikiamos Vasario 16 dieną Valstybės teatre. Premijų mecenatas – Lietuvių Fondas. Premijos skyrimo komisiją sudarė kun. Leonardas Andriekus, Julius Keleras ir Vytautas Volertas. Apsvarstę gautą medžiagą, šių metų premiją vienbalsiai jie paskyrė poetei Julijai Švabaitėi-Gylienei už jos poezijos rinkinį "Žiemos erškėtis". Ta proga jai atsiųstas sveikinimas iš Lietuvos rašytojų sąjungos. Premiją – 2000 dolerių įteikė Marija Remienė, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkė. Savo trumpame sveikinimo žodyje ji pažymėjo, kad autorė buvo liudininkė geležinkelio stotyje, kuomet vyko trėmimai. Taip pat ji stovėjo prie TV bokšto Vilniuje. Aldona Šmulkštienė savo ir Birutės Jasaitienės vardu įteikė gėlių puokštę. Laureatė padėkojo už premiją ir pagerbimą: "Rašydama aš negalvoju apie save, bet apie tą nelaimingą žmogų. Apie Sibiro platybėse mirštančią motiną ir šalančią kūdikį..." Į sceną pradėjo lipti vaikučiai, kurie teikė poetei gėles. Tuomet ji pasakė, kad tai – jos anūkai, kurių ji turinti vienuolika.

Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Povilas Kilius atėjo nešdamas čekius, kuriuos fondas paskyrė lietuviškam švietimui: "Maironio" lituanistinei mokyklai – 8000 dolerių ir Montessori "Žiburėliui" – 1500 dolerių. Birutė Vindašienė, Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė padėkojo gubernatoriaus atstovei Pat Michalski už lietuviškos veiklos rėmimą.

Misijos choras padainavo "Jaunimo giesmę", "Gražiausias spalvas" ir "Laisvės varpą". Dirigavo muzikė Birutė Mockienė, akomponavo Rasa Paskočimienė. Solistė Genovaitė Bigenytė, akompanuojant Alvydui Vasaičiui, padainavo "Mano sieloj šiandien šventė" ir "Sėjau sėjau rūteles".

Prie scenos atėjo tautiniais rūbais pasipuošę Montessori mokyklėlės vaikučiai. Jie dainavo: "Mes – ateitis". Dirigavo Darius Polikaitis, akomponavo Alvydas Vasaitis.

Los Angeles

rezistencijos rėmėju.

Vilniaus meras yra gabus kalbėtojas, susipažinęs su išeivijos lietuvių nuotaikomis ir ne tik žinantis, ką mes norime girdėti, bet ir mokantis kuo iškalbingiausiai tai pasakyti. Klausytojai, išgirdę pripažinimą, kad ir užsienio lietuviai prisidėję prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, sukėlė prelegentui ovacijas. Nedažnai iš Lietuvos atvažiuojęs kalbėtojas būna toks dosnus.

Plojimais priimtose rezoliucijos, kurios bus pasiūstos amerikiečių spaudai ir atitinkamoms valdžios įstaigoms.

Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos pirmininkė Violeta Gedgaudienė ir mokyklos vedėja Marytė Newsam priėmė Lietuvių Fondo ir Švietimo Tarybos pinigine auką Lituanistinei mokyklai. Kaip ir kiekvienais metais ALTO skyrius Vasario šešioliktosios proga Lituanistinės mokyklos mokiniams skiria pinigines premijas už geriausius rašinius patriotine tema. Šių metų laimėtojai bus paskelbti ir apdovanoti specialia renginyje.

Meninėje minėjimo dalyje publika šiltai sutiko fleitistę Nataliją Bagdonienę, kuri, akompanuojant muzikui Viktorui Raliui, pagrojo Krititel Vanhal Sonatos Nr.2 dvi dalis. Mūsų puikūs parapijos choras sudainavo keletą dainų, grakščios mergaitės ir vikrūs berniokai, chorui priitarian, pašoko tautinių šokių. Meninę dalį paruošė muzikai Viktoras Ralys ir Danguolė Varnienė.

Nepriklausomybės minėjimus Los Angeles mieste jau daugelį metų bendromis jėgomis rengia ALTas ir Bendruomenė.

Rūta SAKIENĖ

Į Vasario šešioliktosios minėjimą, kurį šiemet atšventė beveik savaitę anksčiau, lietuviai kaip ir visuomet, suplaukė iš plačiausių, tolimiausių apylinkių. Vėliavas pakėlus parapijos aikštėje, susirinkome į bažnyčią iškilmingoms Mišioms, kurias šiemet atnašavo ir pritaikytą pamokslą pasakė pats parapijos klebonas dr. Algirdas Olšauskas. Giedojo muziko Viktoro Ralio puikiai paruoštas parapijos choras.

Akademijos salėn prisirinko tiek daug žmonių, kad ne tik sėdimų vietų pritrūko, bet nebeliko net kur stovėti. Minėjimą pravedė jauni veikėjai – Daiva Čekanauskaitė ir Tadas Dabšys, o meninę dalį – aktorė Sigutė Mikutaitytė. Po vėliavų įnešimo Amerikos himną giedojo solistas Antanas Polikaitis, invocaciją sukalbėjo kun. Aloyzas Volskis. Įvadinį žodį pasakė ALTO Los Angeles skyriaus pirmininkas Antanas Mažeika. Kadangi Generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas tuo metu buvo Chicagoje, jo sveikinimo kalbą paskaitė Tadas Dabšys. Estų konsulas Jaak Teiman, kaip jisai pats pasidžiaugė, jau dešimtą kartą iš eilės išsamiai kalbėjo apie pabaltiečių padėtį. Sveikinimus atsiuntė Californijos gubernatorius Pete Wilson, U.S. Congressman Christopher Cox, Los Angeles miesto meras Richard J. Riordan ir Los Angeles County Supervisor Mike Antonovich.

Pagrindinį kalbėtoją, Vilniaus miesto merą Alį Vidūną ir jo žmoną pristatė jų iškvietimui pasirūpinęs Lietuvos Bendruomenės Vakarų apygardos vicepirmininkas Zigmąs Viskanta, pabrėždamas, kad prelegentas buvęs

Iš kairės: Juozas Žygas, Aldona Vaitienė, Vilniaus meras Alis Vidūnas ir inžinierius Ramojus Vaitys. Jono Tamulaičio nuotrauka

(Nukelta į 5 psl.)

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMŲ ATGARSIAI

(Atkelta iš 4 puslapio)

Clevelandas

GILIOJI SIMBOLIKOS PRASMĖ

(Iš Liūdos Rugienienės kalbos, pasakytos
Clevelande per Nepriklausomybės atstatymo
dienos minėjimą)

Vasario 16-osios minėjime kalba Liūda Rugienienė.
Vlodo Bacevičiaus nuotrauka

Norėčiau pasidalinti su Jumis keletu asmeniškų išgyvenimų Lietuvoje. Manau, kad ir kiti esate panašiai ten pasijutę. O gal mano mintys svarbesnės tiems, kurie į Lietuvą neturėjo progos sugrįžti. Vasario 16-oji verčia mus ir apie savo asmeniskus jausmus pagalvoti.

1995 m. Vasario 16-ąją švenčiau Lietuvoje. Čia atvykau visam mėnesiui, turėjau laiko ne tik lankyti gimines, draugus, bet ir pabūti viena, pagalvoti, kai kurių atsakymų sau paieškoti.

Bėgdami iš Lietuvos, išsivežėme savo gimtojo krašto atsiminimus. Gal tai būtų tėvų namų, ar kaimo, kur seneliai gyveno, ar upės, miško, o gal net miesto paveikslai. Tų vietų vaizdus nešiojome savo širdyse ir sapnuose daugelį metų. Kai tik prisimindavome Lietuvą, su tais vaizdais siejome savo mintis.

Man Lietuva yra Nemuno pakrantės ties Seredžiumi, Zapyškiu. Kai sapnuose bandydavau tenai sugrįžti, niekad nepasisekdavo. Ten manęs laukdavo močiutė, tetos ir dėdės, pusbroliai ir puseserės, su kuriais vaikystėje žaidžiau. Daugelio jų jau nebėra gyvųjų tarpe. "Tau dar ne laikas grįžti namo," mano sapnų nesėkmės išaiškino puseserė.

Važiuoju pro Seredžių ir Zapyškį. Vietos būtų lyg ir tos pačios. Kluoniškių kaime atrandu ir taką, kuris nuo Nemuno stačiai veda į kalną, apaugusį, vietomis nutrūkstanti, užgriuvusių medžiais. Ant kalno stovi namas, statytas mano tėvo. Dar išlikusios septynios pušys, kurias, jaunas būdamas, prie namo pasodino. Tačiau čia viskas jau ne mano ir negaliu sugrįžti namo taip, kaip sapne norėta. Atsiminiau vieno kanadiečio žodžius: "Apsikabinau tėvo

sodintą putiną, apsiverkiau ir viską palikau..." Man taip pat norėjosi verkti, bet ašaros neriedėjo, tik apėmė gilus liūdesys. Vėliau viena rašytoja, gera draugė, kuri į Lietuvą sugrįžo iš Sibiro, mano jausmus apibūdino šitaip: "Tu nori sugrįžti į praeitį".

Vilniuje Kaziuko mugė. Pilies gatvė tiesiog virte verda. Joje pilna pirklių, pilna rankdarbių, dar daugiau žiūrovų. Besikalbant su pardavėjais, apžiūrinėjant prekes nepastebiu, kad temsta. Einu į Katedros aikštę surasti taksi. Aplink lyg skruzdės skubėdami pirkliai pakuojasi daiktus, žiūrovai sklaidosi namo. Virš katedros melsvoje miglose skęsta Gedimino pilis. Pagalvoju: "Šitaip šimtmečiais". Jaučiu, kad viskas čia tiek mano, tiek tų pirklių, tiek elgetos, sėdinčios prie Aušros Vartų, tiek daugiaukščiame pastate gyvenančio. Širdyje gera, labai gera. Tik vėliau galiu savo jausmus išreikšti žodžiais: čia mano dvasiniai namai ir didesnis turtas negu apgriuvęs kadaise tėvo statytas namas, kuris atmintyje taip pat labai brangus. Ne, į praeitį nebegaliu sugrįžti, tačiau iš jos galiu pasisemti stiprybės, kaip kad mūsų Himno žodžiuose yra pasakyta.

Kai kas kaltina mus lietuvius, kad labai daug reikšmės skiriame simbolikai ir nesame pragmatikais. Lietuvoje pirmiau atstatomi paminklai negu įruošiami įvairūs patogumai turistams. Labai praktiškiems žmonėms simboliai yra sunkiai suvo-

kiami. Tačiau mums lietuviams simboliai yra tas ryšys, kuris jungia tautą, jungia mus išėivius su Lietuva, kartu jungdamas su protėviais.

Simboliai Lietuvoje man padeda suvokti, kad čia yra mano dvasiniai namai ir visa tai, kas aš šiandien esu, yra todėl, kad esu iš ten.

Waterbury, CT

Kaip kasmet, taip ir šiemet Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą Waterbury mieste, Connecticut valstijoje rengė Lietuvių Bendruomenės Waterbury apylinkės valdyba. Jis įvyko vasario 18 d. po pamaldų Šv. Juozapo parapijos salėje. Į minėjimą susirinko apie 150 lietuvių. Jų tarpe buvo daug čia gimusių, jau nesuprantančių lietuviškai. Todėl minėjimas vyko dviem kalbomis. Jį pradėjo šios apylinkės pirmininkas Albertas Melnikas, pakviesdamas tolimesnei minėjimo programai vesti valdybos vicepirmininką Liną Balsį. Invokaciją perskaitė Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Pranciškus Karvelis. Juozas Kazlauskas, stovint garbės sargyboje dviems mergaitėms, pasipuošusioms tautiniais rūbais, perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą ir jį pasirašusių pavardes. Aktas buvo perskaitytas tik lietuviškai.

Jau yra tradicija, kad kasmet Waterbury miesto taryba iš lietuvių tarpo išrenka Vasario 16-ajai miesto garbės merą. Šiemet šiuo meru buvo išrinktas Lietuvos Vyčių 7-tos kuopos pirmininkas Juozas Stiklus. Jis ir perskaitė miesto proklamaciją, skirtą 78-osioms Nepriklausomybės paskelbimo metinėms.

Du Connecticut valstijos atstovai – Tom Conway ir Mike Jarjura – perskaitė valstijos asamblėjos sveikinius.

Publikai buvo pristatytas ir jaunuolis iš Lietuvos – Vytautas Kačanauskas, kuris šiuo metu studijuoja Amerikos Coast Guard akademijoje.

Pagrindinę kalbą pasakė niujorkietis JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys ir Kauno miesto Garbės atstovas New Yorko miestui Kęstutis Miklas. Šiek tiek

paliėtęs Nepriklausomybės akto paskelbimą ir to akto originalo iki šiai dienai nežinomą likimą, jis daugiausia kalbėjo apie dabartines Lietuvos problemas. Jis analizavo krašto politinės padėties nestabilumą, nuolatinę gresmę iš Rusijos, naudojant koridorių per Lietuvos teritoriją į rusų armijos tvirtovę Karaliaučiaus srityje, dabartinę finansinę krizę ir ūkio nuosmūkį. Taip pat kalbėta apie kylantį nedarbą, žmonių skurdą, nepriteklus, korupciją, kyšininkavimą ir organizuotų kriminalinių elementų nekontroliuojamą veiklą. K. Miklas kvietė visus eiti į talką padėti Lietuvai, kad ji kuo greičiau atsistotų ant kojų.

Pabaigoje Linas Balsys perskaitė specialią rezoliuciją dėl Rusijos agresyvios doktrinos Baltijos kraštuose, jos karinių jėgų koncentravimo Karaliaučiaus srityje, dėl šios srities demilitarizacijos, Lietuvos priėmimo į NATO ir dėl ekonominės pagalbos Lietuvai. Ši rezoliucija bus pasiūsta prezidentui Clintonui, Connecticut valstijos senatoriams bei vietos kongresmenams ir net Rusijos Federacijos prezidentui Borisui Jelcinui.

Kristina Danytė ir Agnė Siaurusevičiūtė, pasipuošusios tautiniais rūbais, padėklamavo pora patriotinių eilėraščių, o vyrų oktetas, akordeonu akompanuojant iš Hartfordo atvykusiam Edvardui Radionovui, padainavo septynias dainas. Okteto sudėtyje buvo Juozas Kazlauskas, Paulius Kuras, Albertas Melnikas, Antanas ir Jonas Pauliuliai, Vytautas Petruškevičius ir broliai iš Hartfordo – Alfonsas ir Vytautas Zdaniai.

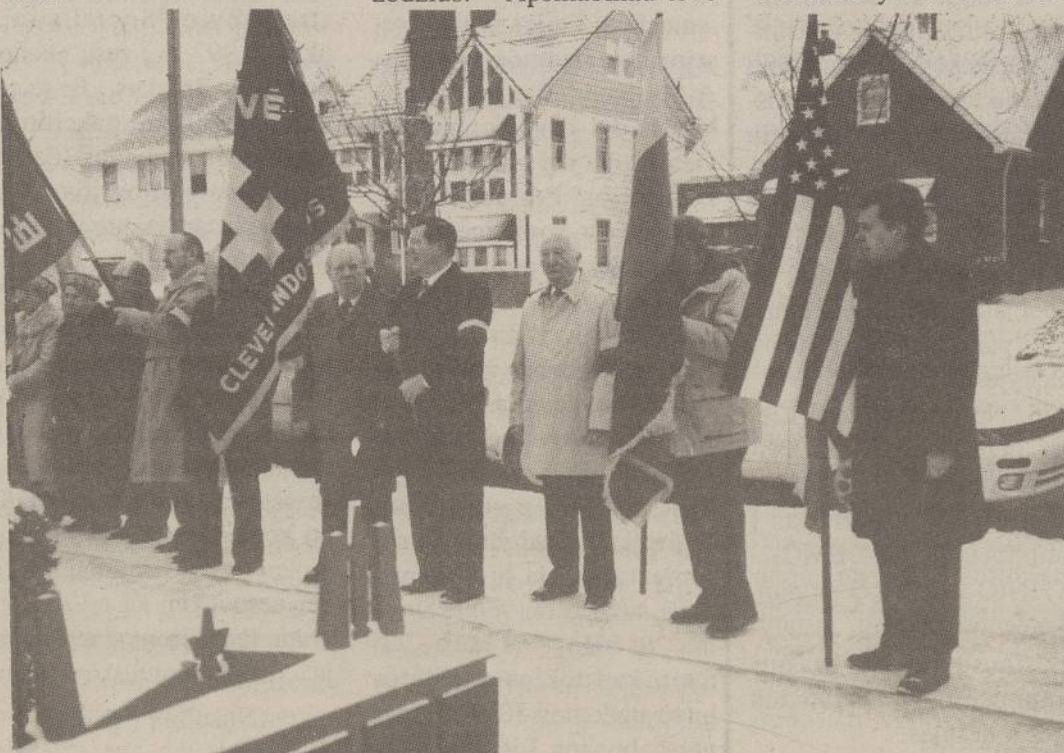
Uždarant minėjimą, buvo pranešta, kad aukų buvo surinkta Lietuvių Bendruomenei – \$2015, ALTui – \$160 ir Tautos Fondui – \$150.

Henrikas Nagys

APRAUDOJIMAI

Nerandu brolių kapavietės:
Išvaikščiojau visą Lietuvą
Visas girias, ir miškus,
ir pušynus,
Simano Daukanto,
Vincio Krėvės
ir Mariaus Katiliškio,
Uosio, Svajūno, Beržo
ir Sakalo,
Broniaus ir Mamerto
tėviškes.

Ir nerandu savo brolių
kapo.
Žemė užsupo,
paslėpė žemė,
Kad nebūtų išniekinti
Dar vieną kartą,
Kad pažadėtąją
prisikėlimo valandą
Šviestų jų kaulai
Skaisčiau už sniegą
ir saulę.
Ieškau brolių kapavietės:
Išvaikščiojau visą pasaulį.

Clevelande vėliavininkai pagerbia žuvusiuosius
dėl Lietuvos laisvės. Vlodo Bacevičiaus nuotrauka

Atsilepiant I "Dirvos" šeštajame numeryje paskelbtą LR Seimo nario tautininko dr. Leono MILČIAUS straipsnį "SUTARIMO PERSPEKTYVOS, RENGIAN-TIS SEIMO RINKIMAMS"

SVEIKOS Dr. L.MILČIAUS MINTYS (Atsakymai į "Dirvos" klausimus)

Jonas DAUGĖLA

Šiame straipsnyje autorius išsamiai aptaria šian-dieninių politinių junginių santykius. Būdamas Seimo nariu, jis ne tik stebi mūsų tautos politinio gyvenimo raidą, bet ir gyvai joje dalyvauja. Tad teisingu jo dabartinės būklės įvertinimu abe-joti netenka. Tačiau dėl jo vilčių, žvelgiant į ateitį, norisi padaryti keletą pastabų ir iš šios Atlanto pusės.

Visų politinių partijų veikėjai turėtų nuolat siekti mūsų tautos politinio pastovumo. O šiuo metu tą pastovumą tiesiog žudyte žudo dar niekada Lietuvoje ne-girdėta politinių partijų gau-sa.

Lietuvių tauta yra poli-tiškai subrendusi. Šį subren-dimą ji ne kartą parodė vi-sam pasauliui. Kuriant tauti-nę valstybę demokratiniiais pagrindais, tautos pasaulė-žiūrinis pasiskirstymas yra ne tik neišvengiamas, bet ir būtinas. Tačiau ypatingai gausus partijų ir partijų skaičius yra kenksmingas, ypač įvedus rinkimuose 4% ribą. Tos ribos neįveikusios partijos ne tik pačios nieko nelaimi, bet regimai paken-kia kitiems. Dažniausia pakenkiama tam, kam mažiausiai norima pakenkti.

Paskelbus Lietuvos ne-priklausomybę 1918 m., mū-sų tauta iš pat pirmųjų dienų pasireiškė trimis pasaulė-žiūrinėmis-politinėmis srovė-mis. Kairįjį sparną užėmė materialistinės pasaulėžiūros socialdemokratai. Dešinėje neabejotinai vyravo konfe-sinio pobūdžio krikščionių demokratų partijų blokas. Vidurinę tautiškai demo-kratinę dalį sujungė dar 1902 m. varpininkų sukurtos De-mokratų partijos palikuoniai – valstiečiai-liaudininkai. (Šiuo metu Lietuvoje suorga-nizuota Valstiečių partija nei su ano meto valstiečių liaudi-ninkų sąjunga, nei su jos ap-raiška už Lietuvos ribų nieko bendro neturi.)

Pradžioje Demokratų partijoje dalyvavo ir tautininkų veikėjai. Vėliau jie iš De-mokratų partijos pasitraukė ir sukūrė savo politinius jungi-nius. Plačiau savo veiklą jie išplėtė, įgyvendinus vienpar-tinę sistemą.

Laikas jau užtrinė visus nemalonius prisiminimus. Į politinį gyvenimą atėjo visai nauji žmonės. Tad atrodo,

kad šiuo metu jau nebeturėtų būti jokių kliūčių tautininkams ir demokratams vėl susijungti į vieną politinį jungi-nį. Toks tautiškai demokrati-nis vienetas galėtų sudaryti politinės vidurio srovės bran-duolį. Įsidėmėtina dr. L. Mil-čiaus pastaba: "Optimistiškai nuteikia ir Seimo nario, Centro sąjungos pirmininko R.Ozolo nusiteikimas bend-radarbiauti." Jeigu prie tauti-ninkų- demokratų junginio prisidėtų dar ir centristai, tai būtų galima sudaryti stiprią ir vieningą TAUTINĘ DE-MOKRATINĘ CENTRO SĄJUNGĄ. Taip Lietuvoje vėl būtų atstatytas tradicinis politinis tautos pasiskirsty-mas į tris politines sroves. Tuo pačiu sutirptų kitos ma-žosios partijėlės.

Seime vidurio srovė ga-lėtų sudaryti tvirtą plačiosios koalicijos Vyriausybę. Tokia Vyriausybė galėtų atkurti tautos pasitikėjimą savo jė-gomis ir atgaivintų jos kūry-bines nuotaikas. Demokrati-nė Vyriausybė turėtų visas galimybes išvesti valstybę iš šiandieninių bėdų, pašalinti visas krizes ir pasukti ekono-minės pažangos keliu.

O dabar pateikiu savo eilinio "Dirvos" skaitytojo atsakymus į redakcijos klausimus:

1. Iš Lietuvos spaudos mes gerai žinome Joną Čiu-levičių. Jis yra iš prigimties kooperatininkas ir tiki, kad tik kooperacijos pagalba ga-lima atstatyti Lietuvos žemės ūkį. Tad jis ir skatina mūsų ūkininkus burtis į kooperaty-vus ir kurti visų rūšių koope-ratines įmones. Jis yra plačiai žinomas tarp naujųjų ūki-ninkų.

Be abejo, J.Čiulevičius yra kylanti žvaigždė politi-nėje Lietuvos padangėje. Tad nenuostabu, kad konservato-riai nori jį sau prisivilioti ir tuo pačiu susilaukti didesnio ūkininkijos dėmesio. Tik tenka labai abejojti, ar J.Čiu-levičius jausis jaukiai, kad ir patekęs į pirmąjį TS(LK) kandidatų dešimtuką. O dar labiau tenka abejojti, ar jis galės įtilpti į TS(LK) frakci-jos rėmus ir paklusti jų va-liai.

Gal būt geriausia J.Čiu-levičiui pačiam pasiūlyti sa-vo kandidatūrą į Seimą ku-rioje nors vienmandatėje rinkiminėje apylinkėje, ku-rioje jis yra plačiau žinomas?

Patekęs tokiu keliu į Seimą, jis galėtų laisvai ginti ūkinin-kų reikalus ir artimai bendra-darbiauti su visomis Seimo demokratinėmis jėgomis.

2 ir 3. Politinėje veiklo-je nėra nieko blogesnio, kai kuri nors partija ar pasaulė-žiūrinis judėjimas bando pa-sisavinti dvasines vertybes, kurios priklauso visai tautai. Mūsų tauta gyveno krikščio-niškojo humanizmo dvasioje. Ji ne vien nuo krikščionybės įvedimo, bet ir iš pat gili-os istorinės senovės buvo ir yra religinga tauta.

Lietuvos krikščionys-demokratai daugiau remiasi katalikiškąja visuomene. Pra-eityje jie kartais bandydavo žmonių religinius jausmus panaudoti savo partiniams siekiams. Tos pastangos tada buvo "klerikalizmo" vardu vadinamos. O klerikalizmas ne tik pas mus, bet ir dauge-lio kitų tautų gyvenime yra palikęs nemalonius ir skau-džius prisiminimus. Tad be-lieka tikėtis, kad šiandieni-iai Lietuvos krikdėmai ne-atnaujins klerikalinių ap-raiškų ir pasuks savo veiklą tolerancijos ir glaudaus ben-dradarbiavimo keliais.

Religija, demokratija, tautiškumas ir socialinis tei-singumas yra tos didžiosios mūsų tautos dvasinės verty-bės, kuriomis mes galime didžiuliotis prieš visą civili-zuotą Vakarų pasaulį. Tad jeigu kuri nors politinė grupė nori pati sau monopolizuoti bent vieną iš tų dvasinių ver-tybių tik sau, tai ji begėdiškai apvagia tautą. Tokiais veiks-mais pakertami atskirų poli-tinių grupių tarpusavio bend-radarbiavimo pagrindai.

4. Jeigu iki Seimo rin-kimų dešinėsios demokrati-nės grupės nepajėgs suderinti savo veiklos, jų laukia visiš-kas pralaimėjimas. Tuo pačiu ir mūsų naujagimei demokra-tijai būtų suduotas skaudus smūgis. Tokį pralaimėjimą tauta skaudžiai išgyventų ne tik per šiuos Seimo rinkimus, bet jo pasekmes ilgai jaustų ir ateityje.

5. Norint suvienyti Lie-tuvos nepriklausomybei nau-dingas politines jėgas, būtina kuo greičiau suburti jas į stiprų TAUTINIO DEMOK-RATINIO CENTRO junginį. Toks centras padėtų atstatyti pusiausvyrą tarp kraštu-tinumuose besiblaškiančios kairės ir dešinės.

AR SUDEGINSIM TILTUS?

Rašyti paskatino laikraš-tyje "Lietuvos rytas" perskai-tyti pono Vytauto Zalatoriaus samprotavimai apie lietuvius (N. Jonušaitytė, "JAV lietu-viui būti lietuviu savo Tėvy-nėje – per sunku", "L.r.", 1996 01 09). Štai viena citata iš minėto straipsnio: "Sugri-žęs į Ameriką ketinu visus išpėti jokiais būdais į Lietuvą negrįžti. Nebent tik versli-ninkai į Lietuvą galėtų važiuoti, nes verslui čia dabar pui-kios galimybės, bet ir tai pa-tartina dirbti savarankiškai, be partnerystės su lietuviais, nes šie yra praradę bet koki padorumą, meluoja ir apgau-dinėja net susiriesdami, ima-nytų tėvą motiną parduotų".

Aš nepradėsiu aiškinti, kad sukčių ir vagių visur pa-kanka. Nesiaiškinsiu, ar to-kioje aplinkoje palankios są-lygos verslui. Bet neramina, kad pradedama aiškinti, jog Lietuvoje – vieni vagys ir sukčiai. Štai šiuo aspektu ir norėčiau padiskutuoti.

Pabandykime pasižiūrėti, kokia situacija buvo iki Ne-priklausomybės (1990 m.) paskelbimo ir kokia yra da-bar. Nieko nenustebinsiu pasakęs, kad iki Nepriklau-somybės Lietuva buvo anek-suota ir visą tą laiką čia buvo TSKP (LKP) diktatas. Visos valstybinės ir visuomeninės struktūros buvo užpildytos partijos statytiniais, kurie bu-vo paruošti partine dvasia t.y. išmokyti apgaudinėti vi-suomenę. Ar pasikeitė padė-tis dabar? Manau, kad taip teigti dar ankstoka. Pokyčiai tik prasideda. Ir dabar visose institucijose dirba tie patys partiniai veikėjai, tik įvairiai persidažę.

Atvažiavę užsienio lietu-viai, ypač verslo ir politikos atstovai, pirmiausia susiduria su oficialiaisiais pareigūnais t.y. buvusiu nomenklatūra. Ir čia jie pasijunta apgaudinė-jami, patenka į netikrumo atmosferą, kurios įvaizdį su-stiprina tariamos intrigos. Aišku, suprantamas priešiš-kumas dėl pavojaus netekti vietos arba dėl galimos kon-kurencijos, bet pagrindinė priežastis – sovietmečiu su-formuotas stereotipas.

Laisvosios rinkos sąly-gomis sąvokos "padorumas", "sąžinė", "garbės žodis" yra svarios ir turi prasmę. So-vietinėje sistemoje buvo at-virkščiai. Šias sąvokas buvo bandoma visaip nuvalkioti, suniveliuoti, kad žmonės ne-suprastų, kokia jų reikšmė. Tada labai gerai veikia siste-ma "tu man – aš tau". Ži-nant, kad tokios nuostatos buvo ugdomos 50 metų, ne-nuostabu, jog Lietuvoje be-

veik visose veiklos sferose atsiskleidė tikrieji korupcijos mastai. Bet visuomenės ne-pasitenkinimas skandalais, kylančiais valdžios sluoks-niuose, rodo, kad nesame vi-siškai degradavę.

Nežinia, kiek esame pa-žeisti ir kiek prireiks laiko, kol sąvokos "padorumas", "sąžinė" ir pan. atgaus savo tikrąją vertę. Net apytiksliai skaičiuojant aišku, kad šis procesas truks ilgai. Jam trukdys visose institucijose dirbantys buvę nomenklatū-rininkai. Jie stengsis kuo il-giau išlaikyti esamą padėtį, nes betvarkės, nebaudžiamu-mo ir korupcijos atmosfera padeda išlikti nepastebėtam, švaistyti visuomenės lėšas, pasisavinti svetimą turtą, prievartauti.

Man gali prieštaraut sa-kydami, kad taip nėra. Todėl pateiksiu kelis pavyzdžius, ku-rie patvirtina mano teiginius.

Pirma prisiminkime, kaip atkūrus Nepriklausomybę buvo nuvertintos žmonių santaupos taupomosiose ka-sose. Čia valstybė pirmoji parodė, kad galima apgaudi-nėti ir likti nenubaustam. Visuomenė laiku nesureaga-vo. Po to sekė komercinių bankų kūrimas (tikslas: su-rinkti žmonių pinigus), o po to ir jų bankrotai (tikslas: su-rinktas lėšas pasisavinti).

Antra "privatizavimo" vykdymas. Tai geras pavyz-dys, kaip iškraipomi ir nevyk-domi įstatymai. Čia geriau tiktų terminas "turto išvalsty-binimas" ir pasisavinimas. Nei valdžia, nei nomenkla-tūrininkai nebuvo suintere-suoti laikytis įstatymų. Pa-grindinis privatizavimo tiks-las yra privataus sektoriaus sukūrimas. Tačiau įvertinus 50-ties sovietinių metų patir-tį, galime teigti, kad privati-zacija buvo vykdoma netei-sėtais būdais. Tokio elgesio priežastis puikiai aprašė savo straipsnyje "Socialistinis ūkis" (1992 m.) rusų ekono-mistas B. Bruckus. Jis teigė, kad pavadinimo pakeitimas nepakeičia žmogaus (darbi-ninko) psichologijos. Pas mus vykstantys procesai tas išvadas patvirtina.

Tapome LIETUVOS RESPUBLIKA, bet valdinin-kas liko nomenklatūrininku. Vadinamės piliečiais, bet mentalitetas (apie kurį taip mėgstame postringauti) liko sovietinis. Bankai pasivadi-no komerciniais, bet finansi-ninkai liko sovietiniai, kurie net nesuvokia, ką reiškia są-voka "bankininko reputaci-ja". Beje, būtų aiškiau, jeigu

(Nukelta į 7 psl.)

AR SUDEGINSIM TILTUS?

(Atkelta iš 6 psl.)

METAMORFOZĖ

"PARTIJA – MŪSŲ EPOCHOS GARBĖ IR SAŽINĖ!"

"PERSITVARKYMAS, VIEŠUMAS, ŽMOGIŠKASIS FAKTORIUS!"

pasektume, kaip tie "bankai" atsirado. Klaipėdoje, o gal ir Jums žinomas "Vakarų bankas". Iki Nepriklausomybės Klaipėdoje buvo valstybinis Pramonės ir statybos bankas. Jis finansavo įmonių statybą ir rekonstrukciją. Čia buvo laikomos įmonių lėšos, skirtos šių darbų finansavimui. Ir staiga jis pavirto komerciniu "Vakarų banku", kurio vadovu tapo buvęs nomenklatūrininkas Petras Kravtas. Ar reikėjo ko kito tikėtis? Savaime suprantama, kad bankrotas buvo užprogramuotas ir ilgai jo laukti nereikėjo.

Panašiai kūrėsi ir dabartinė "laisvoji" spauda. Štai miesto laikraštis "Klaipėda" neseniai šventė savo 50-metį(!). Nenoriu būti apkaltintas faktų iškraipymu, todėl pacituosiu, ką apie save šia proga rašo laikraščio darbuotojai:

"Sukurtas okupacijos teisinimo ir propagavimo įrankiu "Sovetskaja Klaipėda" ir "Tarybinės Klaipėdos" laikraštis negalėjo daryti daug gero", – rašo redaktorius A. Stanevičius (Ačiū visiems, kam šis laikraštis reikalingas", Klaipėda, 95 II 07).

"Okupacijos metų spauda pirmiausia buvo okupacinės valdžios interesų reikėja, atspindėjo jos tikslus ir siekimus" (P. Martinkus, "Kaltininkas – laikraščio biolaukas", Klaipėda, 95 II 03).

"O vis dėlto šiandien, švenčiant laikraščio 50-mečio jubiliejų, yra daugiau priežasčių pasidžiaugti, negu

graužtis: visus tuos metus miesto laikraštis buvo rusų, baltarusių, ukrainiečių, kitų tautų žmonių – Klaipėdos gyventojų bičiulis, bendramintis, patarėjas" (R. Norkus, "Bičiulis, bendramintis, patarėjas", Klaipėda, 95 II 11).

Gana aiškiai šią metamorfozę – SOVETSKAJA KLAIPEDA – TARYBINĖ KLAIPEDA – KLAIPEDA – ir jos prasmę įvardina buvęs laikraščio darbuotojas S. Šaitaila:

"Vienas jų, pirmųjų pokario metų liudininkas – plynutis, blyškus, vilkintis karviška miline, kitas – storas, išaugęs, tarsi ant mielių, ryškus, elegantiškai apsirėdęs. Jie tiesiog nepalyginami, nes gimė skirtingomis aplinkybėmis, bet jie abu vieno – ideologinio – fronto kariai. Ir kiekvienas sprendė ir sprendžia savo ypatingus uždavinius" (Pradžia buvo sunki, Klaipėda, 95 II 07).

Šios iškalingos frazės parodo, kaip gimė mūsų "laisva" spauda, kokios jos šaknys. Kas gali patikėti, kad SOVETSKAJA KLAIPEDA – TARYBINĖ KLAIPEDA – KLAIPEDA besąlygiškai atsisakė savo praeities bei ideologinės prigimties? Manau, tuo gali patikėti nebent vaikas. Mūsų tautiečiai užsienyje (ir ne tik jie) piktinasi, kodėl puolama "demokratiška", "laisva" ir pan. spauda, bet jie nekreipia dėmesio, kai visaip bandoma trukdyti leisti visuomeninių (nevyriausybinių) judėjimų ir

ir kitų nepriklausomų organizacijų laikraščius.

Nors šie pavyzdžiai paimti iš "vietinio gyvenimo", bet, nepaisant nežymių skirtumų, tai būdinga visai Lietuvai. Esmė – ne pavyzdžių gausume. Tačiau vertinant neomenklatūrinių elgesį, nereikėtų pamiršti, jog greta tokių "praradusių padomumą" lietuvių, yra daug žmonių, kurie nenusipelno tokio įvertinimo ir nežiūrint sąlygų, nėra praradę žmogiškųjų savybių. Reikėtų aiškiai nusakyti, apie ką kalbame: apie visą lietuvių tautą ar atskirus asmenis. To nepaisant, galime atsidurti dviprasmiškoje padėtyje, analogiškoje, kai Prezidentas už pavienių asmenų piktadarybes atsiprašinėja visos tautos vardu.

Atsižvelgiant į tai ir žinant realią padėtį galime daug objektyviau vertinti padėtį Lietuvoje, numatyti, kaip ją pakeisti. Gal tada kitaip pradėsime kalbėtis tarpusavyje ir pagaliau žodis taps kūnu: lietuvis supras lietuvių ir nereikės deginti tiltų, siejančių mus.

Ką gi reikėtų daryti, norint paspartinti išgijimo procesą? Manau, pirmiausia reikia daugiau bendrauti su Lietuvos visuomene, nepriklausomais judėjimais. Ant ra, daugiau skirti dėmesio visuomeninių struktūrų veiklos stiprinimui ir atgaivinimui. Neveltui iikarinėje Lietuvoje veikė įvairios bendrijos ir kiti visuomenės dariniai. Tai suaktyvintų ne tik piliečius, bet padėtų formuoti patriotines nuostatas.

Patriotizmo trūkumas atsiliepia visose valstybės veiklos sferose. Tai turi nemažą įtaką ir lietuvių kalbos būklei bei Lietuvių tautos egzistavimui ir tarptautiniam vertinimui. Trečia, užsienio lietuviai turėtų siųsti ne labdaras, kuriomis dažnai pasinaudoja savanaudžiai, o bandyti kurti fondą, kurio pagalba būtų galima mokyti ir ruošti Lietuvai reikalingų specialybių žmones. Tai būtų daug reikšmingesnė pagalba negu išmaldos davimas. Ketvirta, reikėtų daug skeptiškiau vertinti mūsų dabartinių valdininkų kalbas ir pareiškimus, nes lengva patekti ant saldžialežuvių žadėtojų kabliukų o po to kaltinti visus lietuvius.

Aš tikiu visų geranorišku susirūpinimu Tautos ateitimi ir galvoju, kad šios pastabos padės užsienio lietuviams, nežiūrint patirtų nuoskaudų, objektyviau vertinti Lietuvoje vykstančius procesus ir nedaryti skubotų išvadų.

A. BARUSEVIČIUS
Klaipėda

R. OZOLO
VIEŠNAGĖ LEMONTE

Pasaulio lietuvių centras yra pelnytai pavadintas šiuo vardu, nors yra išikūręs mažame Chicagos priemiestyje Lemonte, o ne kur nors vidury Lietuvos. Jame nuolatos vyksta įvairūs visuomeniniai ir kultūriniai išeivijos renginiai su svečiais iš Lietuvos. Šį centrą aplanko ir visi politikieriai iš Vilniaus, nes čia yra galimybė sutikti didžiausią tautiečių būrį Amerikoje.

Tokiu PLC svečiu vasario 22 d. buvo Lietuvos Centro sąjungos vadovas, Seimo narys Romualdas Ozolas. Nors ketvirtadienio vakaras visuomenės susirinkimui nebuvo toks patogus, kaip sekmdienio popietė, tačiau pasiklausyti svečio iš centrinių partijos išeivijos nepartiname PL centre susirinko apie 200 klausytojų.

Svečių pristatė ir vakaronei vadovavo Lietuvių respublikonų Illinois lygos pirmininkas Anatolius Milūnas. Tai buvo Romualdo Ozolo antroji viešnagė Pasaulio lietuvių centre. Pirmą kartą jis čia lankėsi 1989 metais kaip Sąjūdžio atstovas. "Tai buvo nepamiršamos dienos. Nuo to laiko daug kas pasikeitė", – prisiminė svečias.

Savo pranešime svečias apžvelgė dabartinio Seimo ir Prezidento valdymo laikotarpį, valdžią perėmus LDDP žmonėms. Svarbiausias šio laikotarpio valstybės pertvarkymas buvo privatizacija. Ji buvo vykdoma tendencingai ir neatnešė reikalingo kapitalo produkcijos apyvartai, pramonei, prekybai ir žemės ūkiui. Žemės grąžinimas arba kompensacijos už ją iš-

mokėjimas yra vilkinamas iki šių dienų. Blogas valstybės finansų tvarkymas, dirbtinis lito ir dolerio susiejimas, priklausymas nuo Pasaulinio banko privedė ir prie Lietuvos bankų krizės. Tai sukėlė Lietuvos žmonių visiską nepasitikėjimą dabartine valdžia. Tik Lietuvos valdžios pakeitimas tegali atstatyti žmonių pasitikėjimą ir sutelkti jų pastangas kurti geresnį rytojų. LDDP dominavimas ir savivaliavimas turi pasibaigti. Visiems reikia dalyvauti ateinančiuose rinkimuose ir balsuoti už naują valdžią.

Demokratiniai procesai Lietuvoje vis labiau įsigali. Labai svarbu, kad vyksta valdžios kritika, kad yra spaudos laisvė. Svarbu, kad ne tik būtų priimami tinkami įstatymai, bet kad jie būtų ir tinkamai vykdomi. Prelegentas pasidžiaugė, kad nacionalinės saugumo koncepcijos sukūrimas buvo paremtas vieningų visų partijų sprendimu, pasisakant už totalinį pasipriešinimą užpuolikui.

Po pranešimo svečiui buvo užduota daug klausimų: apie rinkimų viziją, apie garantijas, kad buvusių rinkimų klaidos nepasikartos, apie dar nežinomą centrinių programą, apie kandidatus į prezidentus ir seimo narius. Atsakymai buvo migloti, kaip ir ketvirtadienio vakaro padangė. Ryškesnių rinkiminių pareiškimų nebuvo padaryta. Gal jie atsiras su atgimstančiu pavasariu? Nors tiek jis, tiek ir ateinantieji rinkimai čia pat, "už kampo".

Bronius JUODELIS

KOVO 4-oji - LIETUVOS GLOBĖJO
ŠV. KAZIMIERO DIENA

G. Juškėno nuotrauka

TĖVYNĖS PADANGĖJE

Specialiai "Dirvai" iš Vilniaus

Reportažas iš Seimo salės

AR "TAISYSIME" KONSTITUCIJĄ
ARBA KAS PARDAVINĖS LIETUVOS ŽEMĘ?

Vasario 21 d. Seimas svarstė Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47-ojo straipsnio papildymo projektą, kurį parengė Jungtinė Seime atstovaujamų partijų darbo grupė (72 Seimo nariai). Pagal šį įstatymo projektą siūloma 47-ąjį straipsnį papildyti tokia antrąja dalimi:

"Savivaldybėms, kitiems nacionaliniams subjektams, taip pat tiems ūkinę veiklą Lietuvoje vykdančioms subjektams, kurie nustatyti konstitucinio įstatymo pagal Lietuvos Respublikos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, gali būti leidžiama įsigyti ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus, reikalingus jų tiesioginei veiklai skirtiems pastatams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti. Tais atvejais žemės sklypo įsigijimo tvarką, sąlygas ir apribojimus nustato tas pats konstitucinis įstatymas".

Plenariniame posėdyje dalyvavo ir su žemės ūkiu susijusių visuomeninių organizacijų atstovai: Lietuvos

ūkininkų sąjungos pirmininkas prof. J. Čiulevičius, Žemės ūkio rūmų pirmininkas prof. A. Stancevičius, Žemės savininkų sąjungos pirmininkas dr. E. Raugas.

Diskusiją pradėjo Lietuvos tautininkų sąjungos vicepirmininkas, frakcijos seniūnas dr. Leonas Milčius. Tautininkai pasisakė prieš skubų Konstitucijos 47 straipsnio papildymą. Labai pasunkėtų žemės grąžinimas savininkams, ypač norintiems ją atgauti ekvivalentine natūra. Nėra jokio Europos Sąjungos dokumento, kuriame būtų reikalaujama, kad Lietuva tuoj pat keistų savo Konstituciją. Todėl kaltinimai, kad Konstitucijos keitimo priešininkai esą trukdo Lietuvai integruotis į Europos Sąjungą, yra visiškai nepagrįsti. Todėl neaišku, kas verčia taip skubėti.

Tautininkai siūlė į Konstitucinio įstatymo projektą įrašyti kelis "saugiklius", galinčius apginti žmonių interesus:

1) žemę užsieniečiams ir

juridiniams asmenims parduoti tik tada, kai tam tikroje teritorijoje bus sudarytas ir patvirtintas kompleksinis žemėtvarkos projektas, t.y. kai pretendams žemė bus sugrąžinta natūra, perkelta ekvivalentine natūra, pagal žemės reformos įstatymą parduota fiziniams asmenims ir sutvarkyti nuosavybės dokumentai;

2) apsispręsti ir į įstatymą įrašyti, kokią Lietuvos žemės plotą (hektarais arba procentais) galima parduoti kiekvienoje apskrityje;

3) numatyti, kaip elgtis su žemės sklypais, kurie parduoti būsimajai statybai, tačiau per nustatytą laiką nieko nepastatyta arba pastatytas ne tas objektas, kuriam buvo duotas leidimas.

Tautininkai mano, kad neatsižvelgus į šiuos pasiūlymus, Lietuva praras strategiškai svarbius žemės plotus arba jie atsidurs perpardavinėtojų rankose.

Lietuvos demokratų partijos pirmininko Sauliaus Pečiūno ir Politinių kalinių

bei tremtinių "Laisvės" frakcijos seniūno pavaduotojo Povilo Jakučionio nuomone, žemės pardavimas užsieniečiams yra labai ankstyvas ir forsuoti šio klausimo nėra jokio reikalo. S. Pečiūnas pabrėžė, kad ta žemė, kuri iki šiol yra nusavinta ir negrąžinta savininkams, pagal siūlomą pataisą būtų išparduota. P. Jakučionis siūlė pirmiausia sugrąžinti žemę visiems teisėtiems savininkams, o Konstitucijos keitimą palikti kitam Seimui.

Konservatorių frakcijos nuomonę apie Konstitucijos 47 straipsnio papildymą išsakė prof. V. Landsbergis. Jis teigė, kad projekto tekstas yra pakankamai apgalvotas ir suderintas. Todėl nėra reikalo stabdyti jo priėmimo procedūros, "gąsdinti Lietuvos žmonių visokiais populizmais". Jo nuomone, reikia nuspręsti "ar mes sėdėsime atsilikusiam krūmyne tarp dviejų Rusijos dalių ir rūpinsimės, kad tik jokio hektaro to krūmyno neišsigytų vakarietis ir nepastatytų įmonės,

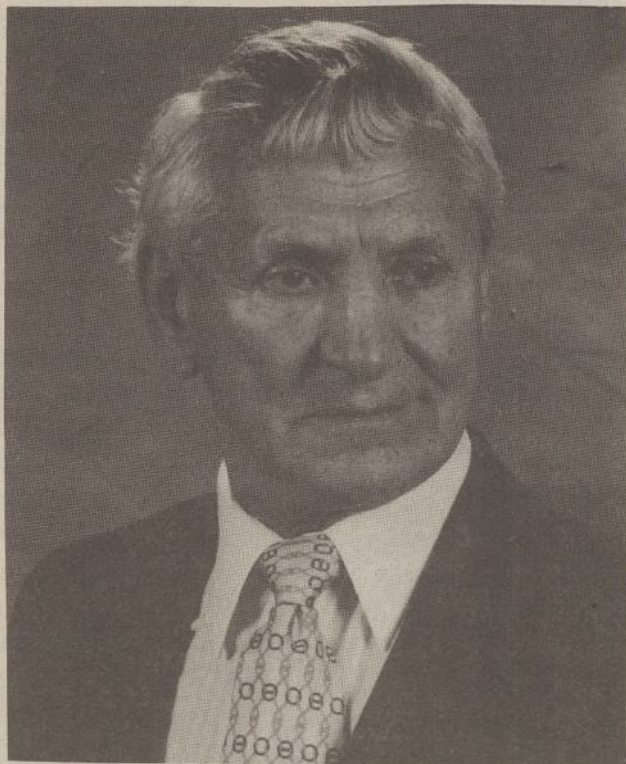
duodančios pelną šaliai, ar išeisime, nepasiduosime traukimui į niekieno zoną". Ar užsieniečiai pirs tik "atsilikusį krūmyną" ir statys Lietuvai pelningas įmonės, profesorius nepaaiškino.

Krikščionių demokratų frakcijos narys Algirdas Patackas nurodė, kad žemės klausimas tautai yra ne socialinis, ne ekonominis ir net ne politinis. Tai – mentaliteto klausimas. Tauta, turinti tokią istoriją, negali neturėti ypatingo požiūrio į žemę. Siūlomos 47 straipsnio pataisos priėmimas yra tam tikra agresija mūsų mentalitetui. Tai skaudus dalykas. Todėl turime stengtis, kad ši neišvengiamybė būtų kiek galima švelnesnė ir priimtinesnė Lietuvos žmonėms, valstybės ateičiai.

Už Konstitucijos 47 str. papildymą minėta antrąja dalimi balsavo 63, susilaikė – 3, prieš – 11 Seimo narių. Tačiau lemiamas balsavimas tikriausia įvyks kovo viduryje.

• • • • •

MŪZŲ PASAULYJE

REŽISIERIUI
PETRUI MAŽELIUI – 80

Pereitų 1995-ųjų metų spalio 21-ą dieną režisierius Petras Maželis atšventė savo ilgo ir kūrybingo gyvenimo aštuoniasdešimties metų jubiliejų. Ta iškilinga proga erdvioje Veronikos ir Amando Ragauskų namuose susirinko skaitlinga Dramos sambūrių bei solenizanto draugų ir gerbėjų minia atšvęsti šią svarbią sukaktį. Šiltoje šeimininkų nuotaikoje vaisingai, šokta ir dainuota, pa-

sakytą daug nuoširdžių, gražių linkėjimų, sveikinimo ir padėkos žodžių. Pats sukaktuvininkas pasakė, kad sulaukus tiek daug nuoširdumo ir šilumos, nesigaili taip ilgai gyvenęs.

Pridedame Los Angeles Dramos Sambūrio pirmininko Vinco Dovydaičio sveikinimo žodį, pasakytą 1995 m. spalio 21-ą dieną režisieriaus Petro Maželio sukaktuvinio pokylio metu.

Gerbiamas režisieriau Petrai, mieli sambūričiai ir svečiai,

Aštuoniasdešimt metų... Tai gražus skaičius, o iš jų 55 paaugoti scenos menui. Ypatingai tie metai reikšmingi, kurie praleisti išeivijoje, saugant tautinę gyvybę. Šios abi sukaktys vertos didelio dėmesio ir pagarbos ne tik mums, sambūričiams, bet ir visiems.

Pirmame Dramos Festivalyje Chicagoje 1968 metais man ir daugumai mūsų sambūričių teko pirmą kartą susitikti su rež. Petru Maželiu, Clevelando "VAIDILOS" teatro meno vadovu ir režisieriumi. Antrą kartą su Petru susitikome 1983 m. šeštajame Dramos Festivalyje ir vėl Chicagoje. Tada Petras atvažiavo su naujai atgaivintu "VAIDILOS" teatru, atveždamas Algio Rukšėno politinę satyrą – "Posėdis pragare". Stiprėjo muzika ir per uždangos apačią jau rūko dūmai, o uždangai prasivėrus, pasirodė ugnim žėruojanti "tikra pekla". Petro sukurtas scenovaizdis buvo labai įspūdingas.

Mes, losandžiečiai, labai greitai nusprendėm, kad Clevelando "Vaidila" su Petru priekyje nusineš visus "oskarus". Mes parsivežėm tik vieną.

Petras, būdamas jau pensininku, galėjo važiuoti į Floridą, pasidėjęs po galva visą teatrinių žinių lobyną ir laimėtus laurus, galėjo ilsėtis ant šilto smėlio. Bet jis ne toks žmogus. Nebuvo lengva po 30-ties metų pakeisti vietą, palikti savo artimuosius ir draugus, kraustytis į pasviečio galą, pradėti naujakurio gyvenimą. Ačiū Tau, Petrai, kad nepabūgai.

Mielas režisieriau, Petrai, būdamas Los Angeles Dramos Sambūrio Valdybos pirmininku, taip pat ir vaidintoju, labiausiai džiaugiuosi, kad Tu gimei, esu laimingas, kad iš tų 55-ųjų jau vienuolika metų, turėjusių būti Tavo poilsio, paskyrei mums ir visa širdimi atsidavei Dramos Sambūriui. Tu dirbai dažnai ilgą valandą be poilsio, kaip dažnai sakydavai, "blūdydamas". Tavo sukurti scenovaizdžiai ir pagal Tavo nupieštus drabužių eskizus pagaminti rūbai puosė visus pastatymus. Dramos festivaluose skynei laurus. Daugelio miestų lietuviškos nausėdijos gėrėjosi Tavo spektakliais. Net Vilnius, Kaunas ir Panevėžys. Visur skambėjo graži, tiksli, mums visiems brangi lietuviška kalba, kuriai Tu tiek daug dėmesio skyrei.

"Tėvynei" – 100!

81-uosius einanti "Dirva" sveikina seniausią Amerikos Lietuvių laikraštį. Linkime, kad netrukus "Tėvynė" vėl pasirodytų kas mėnesį.

"Dirvos" redakcija ir skaitytojai

Štai tie, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Jurgėla V., So. Boston	10.00
Stukas A., Jackson	10.00
Žukauskas K., Sunny Hills	20.00
Jakštys I., S. Pasadena	10.00
Daunys A., St. Petersburg	10.00
Butkus P., Largo	3.00
Maurutis V., Kirtland	20.00
Marcinkevičius K., Clev.	15.00
Matulionis A.V., Clev.	25.00
Pivoriūnas J., Cleveland	10.00
Stuogis V., Cleveland	20.00
Plečkaitis Vl., Richmond Hts	20.00
Gužulaitis R., Indianapolis	10.00
Domarkas N., Highland	10.00
Kutkus V., Dearborn H.	20.00
Pagojus P., Detroit	10.00
Kazemėkaitis V., Racine	10.00
Biškis K., Downers Grove	20.00
Ramonas K., Chicago	20.00
Vaineikis J., Oak Lawn	10.00
Alseika D., Burbank	5.00
Dovydaitis V., San Clemente	30.00
Gudauskas G., Los Angeles	30.00
Skardis J., Santa Fe	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Vladas Vijeikis

DUOKIT PASĄ!

Kartas nuo karto lietuviškoje spaudoje pasirodo žinutė: "svarstomas išeivijos pasų reikalas", arba: "manoma pakeisti pasų įstatymą". Išeivijos lietuviai kantriai laukia pakeitimo ar tikro įstatymo. Bet jau ilgas laikas nesulaukia.

Daug prikalbėta, daug prirašyta, daug ginčytasi dėl Lietuvos paso. Dabartiniai Lietuvos valdovai uoliai stato užtvaras, kurių lietuviai išeivis nepajėgtų perlipti, kad gautų Lietuvos pasą. Kodėl? Įtarimas, kad dabartinėje valdžioje tiek daug buvusių Lietuvos engėjų, kad jie negali pakęsti išeivijos, kuri per pusšimtį metų nepailstamai prieš juos kovojo.

Norima leisti užsieniečiams pirkti Lietuvos žemę, bet tautiečiui, prieš jo valią išmestam iš tėvynės, paso, atseit, negalima duoti. O kam gi tam išeiviui pasas reikalingas? Daugiausiai tai tik simbolinis veiksmas. Lyg grįžimas į tėvynę, kurią sapnavo per tiek daug metų.

Paso reikalu turėjau ilgą susirašinėjimą su ambasadorium Alf. Eidintu. Viename savo laiške jis pareiškė: "Primenu Jums, kad nė viena pasaulio valstybė piliečio pasais nesimėto..."

Žinoma, ir aš nenorėčiau man numesto paso. Bet kodėl aš gavau ir tebeturiu Brazilijos, Prancūzijos ir Amerikos pasus? Ar tos valstybės mėtos pasais?

Tad esu įsitikinęs, kad dabartiniai valdovai jaučia tą dyglį pašonėje, kurį jiems sudarė išeiviai. Tikrumoje mes ne išeiviai, bet išstumti iš savo krašto tų pačių, kurie dabar sėdi valdžioje.

Ambasadorius su svita

neseniai lankėsi Chicagoje. Būdamas geras diplomatas, jis turėjo suprasti, kad 90% susirinkusių jo neapkenčia, bet mandagiai išklauso. Tačiau jis apsimeta, kad, rūpinasi išeivijos reikalais. O gandas sklinda, kad, atvykdamas į Ameriką, pažadėjo "sutvarkyti" išeiviją. Stengiasi, bet ar vyksta pagal numatytą planą? Vargu.

Kol Lietuvos valdžioje sėdės buvę komunistų partijos nariai, griovys tarp jų ir išeivijos ne mažės, bet didės.

Girdime, kad kažkas daroma tuo klausimu, bet tokiu tempu, kad išmirs tie, kurie taip labai to trokšta. Tiesa, yra nemažai apdalintų ordinais ir medaliais. Tiems paso nebereikia.

"AŠ – ŽEMAITIS"

Netolimoje praeityje vartydami "Chicago Tribune" laikraštį, rasdavome lietuvių vardus. Antanas Olis – Chicago Sanitary District prezidentas. Daug gražių žodžių apie jį buvo prirašyta. Simas Kudirka, laimėjęs kovą prieš komunistus. V. Landsbergis, išvedęs Lietuvą į nepriklausomybę. Ir dar daug kitų. Bet štai pasirodo trys lietuviškos pavardės. Tai naujai atvykusių ir spėjusių pasizymėti. Kaip? Ogi vagystėmis. Vogė liuksusinius automobilius ir siuntė į Lietuvą. Kyla klausimas: ar galima tokią perkybą vesti be valdžios žinios? Vargu. Tad vėl klausimas: kiek Lietuvos ministerių važinėja vogtais automobiliais? Klausimas bjaurus, bet lenda į galvą. Vos primiršus žinią apie nelegalų ginklų siuntimą ir štai vėl, kad nori – automobiliai...

O kur smulkesni nusikaltimai, kurie nepasiekia "Chicago Tribune"? Jeigu taip ir toliau eisis, tai teks nepripažinti esant lietuviu. Žemaičiai jau senai taip darė. Jie sakė: "aš ne lietuvis, aš – žemaitis". Tad amerikiečiui galiu ramia sąžine sakyti: "Aš – ne lietuvis. Neturiu nieko bendro su tais vagimis. Aš – žemaitis". Ir nesusigaudys amerikietis, kur čia kas slypi.

Tiesą sakant tos automobilių vagystės manęs asmeniškai neliečia. Važinėju labai senu automobiliu. Tokio Lietuvoje neparduosi. O pagaliau, gal tie vagys dar turi tautiškų jausmų ir iš savo tautiečio nevogs?

Vis dėlto reikia pripažinti, kad naujieji atvykėliai yra labai gudrūs. Jie amerikietišką gyvenimą, kur galima padaryti "greitą" dolerį, perprato labai greit. Dypukai dar ir šiandien to nesupranta.

Nei rimtai, nei juokais

SEIMOMEDYJE
IR PO JUO

Miklas Nolicas

Jau visai netoli žemės Murkšėno žvilgsnis užkliuvo už kažkokių paukščių ne paukščių, kurmių ne kurmių. Čia jie tarsi sakalai kilo, čia vėl staigiai leidosi ir į žemę rausėsi.

– Tokių padarų niekur nesu regėjęs, – aikčiojo Murkšėnas.

– Tik geriau išsiziūrėk. Juk tai tikrų tikriausi socialdemokratai. Kai saulutė pašviečia ir viršuje darosi šilčiau, jie sakalais ligi debesų kyla, o kai atšiaurus rytys papučia, lenda į žemę prie šaknelių, kur saugiau ir sočiau. Taip ir žaidžia: opozicija – pozicija, pozicija – opozicija.

– Tegu sau landžioja. Mumdvien, manau, neteks paskui juos raustis, – prabudo Murkšėno orumas.

– Taip, taip, negi mudu kokie socdemai. Nors jūsiškiai, tiesa, kažkodėl vis skelbiasi tokiais besantys. Bet čia tik pokštai, kosmetika, taip sakant, – neskaudžiai gnybtelejo Andrius Česlovui. – Štai kamiene ir drelės matosi. Praversime jas ir eisime šaknimis kaip tuneliais. Čia ir yra esmių esmė, seimomedžio pagrindas, daugumos viešpatija, kurioje visada ramu, sotu ir šilta. Tikros saulės spindulių, žinoma, nėra, bet argi juose laimė? – kvietė vidun Bilius.

– Tiek to, gyvenam ir mirštam vieną kartą, – filosofo samprotavimais drąsino save Murkšėnas, nors stingdantis šaltis ėmė skverbtis prie nugaros, kai seimomedžio durys tarsi nebegrižtamai užsitrenkė.

– Pasirinkite, kuriomis šaknimis keliausime, – tiriančiai smalsavo konservatyviųjų seniūnas. – Juk čia viskas, kaip ir Seime. Kiekviena šaknis – tai Seimo komitetas ar koks kitas "struktūrinis padavinys". Argi man tamsiai aiškinti, ką ir užsimerkęs matote.

– Pabandykite pradžioje pakeliauti šita, kuri arčiausia paviršiaus, nors kažkodėl ji tokia juoda, – dūrė smiliumi Murkšėnas.

– Gerai pasirinkai, – pagyrė Bilius. – Tai labai svarbi – agrarinė šaknis. Ji juoda tik iš išorės. Anksčiau buvo žalia žalutėlė, bet kai pasirinkote agrarinės reformos juodąsias kryptis, tai ir visa šaknis pajudo.

– Žiūrėk, ar aš nesakiau, – kėlė plikterėjusią kaktą Murkšėnas. – Kokia ji derlinga, kiek visokių gerybių ant jos auga...

– Nesidžiauk per anksti,

– vėsino spykerio entuziazmą seniūnas Bilius. – Augti tai auga, tik ar iš to bus nauda, dar neaišku. Štai viename gale bręsta kažkokie keisti pjautuvėliai su plaktukais. Sako, kai jie sukietės, bus kuo kolchozus atstatyti. Kitame gale noksta karsteliai baigiančioms nukaršti bendrovėms. Tik viduryje vienas kitas atsikuriantis ūkininkas bando užsikabinti. Bet jiems labai nesiseka, nes dabartiniai agrarininkai, belakstydami nuo merdinčių bendrovių prie nokstančių plaktukėlių, juos vis išspardo.

– O ko jiems lakstyti, juk ir amželis pagarbus? – prisiminęs seniokus agrarininkus, suabejojo spykeris.

– Gal ir neberekėtų taip bėgioti, bet kažkas, matyt, metalais susiviliojęs, vis išvagia vos paaugusius pjautuvėlius ir plaktukėlius arba išardo bendrovių gyvybės palaikymo sistemas. Štai ir tenka risnoti. Dabar čia sunku darbuotis, labai sunku.

– Užtat koks puikus šūkis: "Penkmečio planus – perdu su puse!" Labai miela. – Nostalgiskai susijaudino Murkšėnas, išvydęs raudoną audeklą su juodomis raidėmis, pakabintą ties karstančių bendrovių guoliu.

– Žiūrint kam, – Bilius nebesileido į diskusiją.

Antroji šaknis, kurią panoro apžiūrėti parlamentarai, buvo plona, sausa ir susisukusi.

– Kodėl ji tokia plona? – teiravosi solidusis Česlovas.

– Todėl, kad sveika, – atkirto Bilius.

– O kodėl visai sausa?

– Kitaip ir būti negali. Pensininkų kišenės ir skrandžiai taip pat seniai išdžiūvo, – seniūnas neieškojo žodžio kišenėje.

– Bet kodėl tokia susisukusi, lyg viržiai ant kemsyno? Gal AIDS virusas įsimetė?

– Juk gerai žinai, kiek daug jie dirba, – atvirai šaipėsi Andrius. – Iš vienos vietos kerpa, kitur siuva, o vėliau viską nuardo ir lopo ten, kur buvo iškirpta.

– Gali nebetęsti. Ir be komentarų aišku, kuris komitetas čia darbuojasi.

Prie trečiosios šaknies stovėjo nedidukas, bet labai orus ponas su patamsinto stiklo akiniais, iškėlęs kažkokį apverstą kodeksą ar deklaraciją.

– Kur aš jį mačiau? Ar tik ne iš animacinio filmo atklydo garbusis kurmis? –

Murkšėnas lėtai krapštė pirštu viršugalvį.

– Česlovai, nebežinau, kas tamstai atsitiko, kad savųjų ištikimųjų neatpažįsti. Čia gi pats Valstybės ir teisės komiteto patronas. Temidės tarnai, kaip ir ji pati, turi būti akli, todėl ir nešioja tamsius akinius net požemyje.

– O kodėl tą kodeksą atvirkščiai laiko? – spyriojosi spykeris.

– Ir kolega jį taip laikytum, tamsoje juodus akinius dėvėdamas. Be to, juk čia ne kodeksas, o keturiasdešimtųjų metų "liaudies seimo" deklaracijos, kurias šis ponas atmintinai žino. Todėl visai nesvarbu, kaip jas laiko. Juk ne vienas ir šiandien aukštojo partinio – nebaigto pradinio mokslo diplomu didžiujasi. Neverss gi eiti į gimnaziją dešimtmečiais patikrintų "kadry", – konservatorių seniūno balse jautėsi nuovargis ir nusivylimas.

– Žinai ką, užteks tų juodų, žalių ir rainų šaknelių. Eikime į centrinę, gal ten ką geresnio rasime, – taip pat pavargęs ir ištroškęs numojo ranka Murkšėnas.

– O, ten jau tamstos darbo vaisiai seniai laukia.

Centrinė šaknis, kaip ir dera, buvo pati erdviausia. Joje aukštyn ir žemyn bėgiojo pulkai padėjėjų, patarėjų, sekretorių ir referentų, nešiodami ar net vežiodami kažkokius popierius. Prie durų stovėjo sargybiniai išnirusiais nuo žiovalio žandais. Audiencijos laukė Visagino pasiuntiniai.

– Paruoškite kavos ir, jei dar liko, pridėkite užpernykščių pyragaičių, – nepakėlęs akių ir nebesapigožėjęs gilia sekretorės dekolte, spykeris pravėrė lyg tai savojo kabineto duris.

– Drąsiau, Česlovai, nors vieną kartą būk vyras. Juk tai tavo priimti įstatymai, nutarimai, rezoliucijos ir potvarkiai. Gerai išsiziūrėk. Tie, kuriems trūksta rankų ar kojų, tai jūsų daugumos prakištos įstatymų "pataisos". Kuprotieji – sovietinio mąstymo ir moralės reliktai. Įstatymukai ir nutarimėliai su keturkampėmis galvomis – korupcinių grupuočių užsakymai.

– Bet kodėl jų galvose tokios didelės skylės? – persigandęs lemeno Murkšėnas.

– Nejaugi pats nesupranti. Įstatymai dar neparengti, neparuošti gyvenimui, o tu jau kerti savo plaktuku į gongą: "priimta, priimta". Tu ne gongą daužai, o vargšų įstatymukų galveles.

(Bus daugiau)

DR. ANICETAS BUNDONIS

TIESUS GYVENIMO KELIAS

Skaudi žinia apie dr. Aniceto Bundonio mirtį mus pasiekė šeštadienį, vasario 24 d. Vos prieš kelias dienas kartu su jo sūnumi ir marčia džiaugėmės, kad Tėvui pavyko nugalėti po operacijos atsiradusį karščiavimą, kad Jis jau buvo atsikėlęs iš lovos ir net sugebėjo šiek tiek pavaišėti. O vasario 23 d. jis iškeliavo į Amžinybę. Skaudi netektis jo žmonai Genovaitei, dukrai Loretai ir sūnui Vaidotui, anūkams Kristei ir Liudui, marčiai Aelitai ir žentui Eugenijui, kitiems jo artimiesiems ir draugams.

šventės biofizikai. Jo apsisprendimas buvo tiesus ir tvirtas. 1967 metais apginta daktaro disertacija, kurioje mokslininkas nagrinėjo smegenų elektrinio aktyvumo lėtojo svyravimo procesus, organizmui prisitaikant prie kintančios būklės. Nuo 1972 metų A. Bundoniui pavedama vadovauti instituto Medicinės kibernetikos ir biofizikos laboratorijai. 1992 metais, laboratoriją sujungus su senyvo amžiaus asmenų pensionatu, įkuriamas Gerontologijos centras. Dr. Anicetas Bundonis paskiriamas jo vadovu. Jis dirbo šiose

Iš kairės: B. Butkienė, A. Butkus, A. Bundonis, atvykę į koncertą

Bundonių šeimoje Vilniuje, jų bute D. Poškos gatvėje

Taip jau lėmė likimas, kad vienam iš mūsų beveik trisdešimt metų teko dirbti kartu su velioniu Vilniaus Eksperimentinės ir klinikinės medicinos mokslinio tyrimo institute. Kitam su juo teko susipažinti prieš du dešimtmečius, atvykus iš Klivlendo į Vilnių skaityti mokslinių paskaitų. Iš karto pamėgome jį dėl ramaus būdo, kuklumo, teisingumo ir nepalaužiamo principingumo. Su A. Bundoniu tekdavo dažnai susitikti, kai tik atvykdavau į Vilnių minėto instituto arba Universiteto Medicinos fakulteto kvietimu skaityti paskaitų ir aptarti bendrus mokslo darbus. Mes nuoširdžiai susidraugavome.

Mokslininko kelią A. Bundonis pasirinko 1963 metais, įstojęs į minėto instituto aspirantūrą ir pasi-

pareigose iki išėjimo į pensiją 1993 metais.

Per tris mokslui paskirtus dešimtmečius padaryta labai daug. A. Bundonis kartu su savo bendradarbiais atliko daugybę tyrimų, paskelbė nemažą mokslinių straipsnių, dalyvavo moksliniuose simpoziumuose, konferencijose, suvažiavimuose, tarptautiniuose kongresuose. Mums teko būti jo darbų pripažinimo ir įvertinimo liudininkais. Pakutiniaisiais metais jo laboratorija tyrė sergančiųjų reumatinėmis ligomis biologinį amžių, kaulų retėjimo, žmogui senstant, mechanizmus, kūrė reumogistą, analizavo objektyvius skausmo įvertinimo kriterijus. Sekmingą laboratorijos darbą sąlygojo gili jos vadovo žinios, pareigingumas, pagarba kiek-

vienam bendradarbiui. Su A. Bundoniu visiems buvo malonu bendrauti ir bendradarbiauti.

Apie jo darbą "Dirvos" redakcijoje nerašysiu. Jį matėme ir jautėme iš kiekvieno jo redaguoto numerio puslapio.

Dar atrodo taip neseniai, lyg tai būtų vakar, čia Klivlende, mūsų bute stengėmės įveikti pirmosios operacijos nepatogumus, susitaikyti su baisia diagnoze, sustiprėti, rengiantis kelionei namo, į Lietuvą. Ir tiek daug būta vilties pasveikti, tokio didelio noro gyventi! Buvo gražūs planai ramiai leisti vasaras sodyboje ant ežero kranto kartu su šeima, draugais ir svečiais.

Visada būdavo gera gražioje ir vaišinguose Bundonių namuose, tiek Vilniuje, D. Poškos gatvėlėje, tiek Virbiškių kaime. Velionis labai mylėjo gamtą ir žavėjosi jos grožiu. Savo nagingomis rankomis jis itin gražiai sutvarkė apleistą sodybą. Svečias čia būdavo pavaišinamas kruopščiai prižiūrimų bitučių suneštu medumi, jo paties paruoštais kepsniais ar kėdugio dūmuose išrūkytais šonkauliukais.

Visiems buvo gera velionio darnioje, vieningoje šeimoje. Vaikai labai mylėjo savo tėvą, gerbė jo nuomonę, didžiavosi juo. Asmeninis tėvo pavyzdys lėmė jų pasirinkimą studijuoti tiksliuosius mokslus, abu baigė Vilniaus universiteto fizikos fakultetą. Ir sveiką lietuvišką dvasią abu perėmė iš savo gimtųjų namų. Tokioje pat dvasioje buvo auklėjami ir mažieji - Kristutė ir Liudukas.

Dabar jau tik prisiminiuose liko doro žmogaus, gerbiamo bendradarbio, nuoširdaus žmogaus paveikslas. Tariame jam paskutinį "sudiev".

Dr. Birutė
ir dr. Antanas BUTKAI

NEILGAI PAŽINOJĘ –
ILGAI PRISIMINSIME

Dr. Anicetas Bundonis Clevelande tegyveno tik porą metų, redaguodamas "Dirvą". Palyginus su visu gyvenimu, tai labai trumpas laikas. Atvykęs į Ameriką, jis greitai įaugo į mūsų lietuviškąją bendruomenę. Jo redaguojamas laikraštis buvo skaitomas tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje.

Sutikdavome jį, pastoviai besilankantį į Dievo Motinos šventovę sekmadienio mišių aukai. Ir kitomis progomis, kai tekdavo su juo dalintis mintimis, tos trumpos akimirkos įstrigo atmintyje kaip labai brangios ir atmintinos.

Jis viskuo domėjosi. Sielojosi dėl Lietuvos, tikėjo jos šviesesne ateitimi. Kiekvieną klausimą svarstydavo nuoširdžiai, išsamiai, tiesiog moksliškai, su pagarba kitų nuomonei. Bendraudami su

juo, jautėme jo kultūringumą, branginimą tų vertybių, kurios žmogaus gyvenimą kilnina ir įprasmina. Tai patvirtina ir A. Bundonio bendradarbių liudijimai apie jo darbą Eksperimentinės ir klinikinės medicinos mokslinio tyrimo institute Vilniuje.

A. Bundonis niekam nepiršo ateizmo. Jis dažnai sakydavo: "Jei visi laikytųsi 10 Dievo įsakymų, pasaulyje žmonės neturėtų tų skausmų, kuriuos dabar išgyvena."

Rūpestingai augino savo vaikus. Tėvo žodis buvo šventas šeimoje. Tačiau jo jautrumas neapsiribojo šeima: jis mielai padėdavo kitiems. Jo iškeliavimą Amžinybėn giliai išgyvename, nors, palyginus, trumpai jį tepažinę.

Gediminas
KIJASKAS, SJ
Cleveland, OH

Redaktoriaus A. Bundonio išleistuvės "Dirvos" redakcijoje

Redaktoriaus B. Gaidžiūno išleistuvėse. Iš kairės: L. Kriaučiūnas, A. Butkus, R. Kliorienė, A. Bundonis

"TAUPA" KLESTI

Aurelija M. Balašaitienė

Kai 1984 metų birželio mėnesį saujelė iniciatorių, vadovaujamų finansų specialisto Vytauto Staškaus, Ohio valstijoje, Clevelande, įsteigė pirmą lietuvišką finansinę instituciją, ją pavadinę "Taupa", pesimistiškoji lietuvių visuomenės dalis abejojo jos sėkme. Tačiau dideliame narių ir vadovų džiaugsmui "Taupa" ne tik išliko, bet išaugo ir suklestėjo. Optimistinės ateities perspektyvos pasitvirtino ir "Taupos" narių vienuoliktame metiniame susirinkime, įvykuriame vasario 25 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Šiame susirinkime dalyvavo 89 nariai, direktorių taryba bei "Taupos" tarnautojai.

Už stalų susėdus prezidentui, kurį sudarė "Taupos" administracija ir direktorių taryba, susirinkimą pradėjęs direktorius Algis Rukšėnas, pakvietė direktorių Vytautą Kliorį perskaityti pereinamųjų metų susirinkimo protokolą. Tačiau skaityti ne-reikėjo, nes susirinkusieji turėjo jo tekstą. Protokolas buvo vienbalsiai patvirtintas.

Teisinis patarėjas Algis Širvaitis pranešė, kad, pasibaigus trijų direktorių: Egidijaus Marcinkevičiaus, Rick Hallal ir Marijos Mikonienės kadencijai, reikia siūlyti kandidatus. Visi trys buvo perrinkti, nes jų patirties nenorėta nustoti. Rick Hallal, ilgametis "Taupos" išdininkas, išsa-

miai išnagrinėjo "Taupos" finansinę būklę. Paaiškėjo, kad "Taupa" jau artėja į dešimtą milijoną dolerių, kad jos kapitalas per vienerius metus paaugo beveik milijonu dolerių, indėlininkams išmokėta arti 300,000 dolerių palūkanų, t.y. žymiai daugiau, negu pereinamaisiais metais, pajamos padidėjo, o išlaidos išaugo nežymiai. Jis taip pat pasidžiaugė, kad pagal įstatymus pravedamos valdiškos revizijos nustatė, kad atskaitomybės dokumentai ir buhalterinės knygos tvarkomos pavyzdinčiai. Tai labai svarbus faktas, palaikantis indėlininkų pasitikėjimą. Išdininko pranešimas buvo palydėtas plojimais.

Algis Rukšėnas pakvietė "Taupos" vedėją Aleksą Spirikaitį tarti žodį. Jaunas, energingas, bet jau prityręs vedėjas savo trumpoje kalboje pasidžiaugė, kad "Taupa" sėkmingai įžengė į vienuoliktuosius gyvavimo metus, ir pareiškė nuoširdią padėką direktoriams, tarnautojams bei nariams už darbą, talką ir pasitikėjimą. Po jo direktorių tarybos pirmininkas advokatas Egidijus Marcinkevičius savo ruožtu padėkojęs vedėjui ir išdininkui už puikiai atliktą atsakingą ir sunkų darbą, pasidžiaugė pastoviu "Taupos" augimu, priminė, kad ji kasmet turtėja 5 – 10 procentų. Tęsdamas "Taupos" tradicinį išpareigo-

• KOVO 23 d. 6:30 val. vakaro Lietuvių namuose – Clevelando Žaibo metinis rengimas – "EVENING AT THE RACES".

• KOVO 24 d. nuo 11:30 iki 2 val. – Skautų KAZIUKO MUGĖ

• BALANDŽIO 13 d. šeštadienį – Kauno choro "Leliūmai" koncertas – rengia Ateities klubas.

jimą remti lietuvišką veiklą, jis įteikė dovanų čekius šioms organizacijoms: 1,000 dolerių Šv. Kazimiero Lituanistinei mokyklai, 500 – Religinei Šalpai, 500 – APPLE mokytojų sąjungai, 500 – "Žaibo" sporto klubui, 500 – "Pilėnų" skautų tuntui, 500 – "Neringos" skaučių tuntui, 500 "Ateities" jaunimui ir "Dainavai, 250 – lietuvių Kultūriniais darželiams ir 250 "Švyturiumi". Visi apdovanotieji nuoširdžiai padėkojo "Taupai".

Paziūrėjusi į laikrodį, net aiktelėjau, kad toks turin-gas ir darbingas susirinkimas tetruko vos pusvalandį. Nuoširdi padėka mūsų jaunesnės kartos veikėjams už tai, kad jie nebetęsia įkyrėjusios ilgų prakalbų tradicijos, kai nepasakoma nieko naujo ar reikšmingo, o tik varginami klausytojai.

Kalbant apie "Taupos" tarnautojus, tenka su malonumu pripažinti, kad jie yra labai paslaugūs, pasiruošę patarti ir patarnauti. Įėję į jaukias "Taupos" patalpas, šalia vedėjo Alekso Spirikaitio randame Rimą Nasvytienę, Virginiją Rubinskį, Gražiną Varnelienę, Andrių Belzinską, Vytą Apanavičių ir Aldoną Stungienę. Tepadeda jiems Dievas toliau sėkmingai tęsti savo darbą toje svarbioje lietuviškoje finansų institucijoje.

SKELBIMAI

RENGINIAI

• BALANDŽIO 14 d. Ateitininkų Šeimos šventė

• BALANDŽIO 14 d. – ATVELYKIO STALAS Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto

• BALANDŽIO 27 d. šeštadienį – Los Angeles teatro spektaklis – "TRYŠ MYLIMOS". Rengia vyr. skaučių Židinys.

• GEGUŽES 27 d. – Memorial Day: apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-as postas Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• BIRŽELIO 16 d. sekmadienį – Tragiškų birželio mėnesio įvykių minėjimas. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

• LIEPOS 14 d. – Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.

• RUGPJŪČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH

• RUGPJŪČIO 28 d. šeštadienį – Tradicinis Baltų draugystės vakaras, Latvių salėje. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

• LAPKRIČIO 9 d. – Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

• LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

PENSININKŲ ŽINIOS

Pensininkų klubo narių suėjimas - pietūs bus kovo 7 d., Lietuvių namų viršutinėje salėje. Pradžia - 2:00 v.p.p. Visus narius ir taip pat būsimuosius pensininkus kviečiame gausiai dalyvauti. Šiame suėjime prisiminsime 1990 metų kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dieną.

Nario mokestį už 1996 metus priimame per kiekvieną klubo narių suėjimą. Metinis nario mokestis yra tik \$5.00.

Kovo mėnesį gimtadienį švenčia šie klubo nariai:

Vincas Apanius, Eleo-

nora Balandienė, Aleksandra Kazėnienė, Vytenis Miškinis, Kazys Narbutaitis, Judita Pečiulaitienė, Albina Petukauskienė, Joan Račilienė, Regina Skavičienė, Jonas Skavičius, Ona Urban ir Kazimieras Žiedonis. Linkime jiems geros sveikatos!

Sveikiname Kazimierus ir Juozus vardinių progą!

Mūsų mirusieji:

Vasario mėnesį išlydėjo-me į amžiną atilsį Benediktą Garlauską, Kazimierą Vaičiūnienę ir Juozą Žilionį. Artimiesiems reiškiam gilią užuojautą.

Jonas KAZLAUSKAS

tus, Rusijoje varžysis penki ar net dar daugiau, gaudami po 10-15% balsų birželio mėnesio rinkimuose. Tarkime, kad daugiausia balsų gaus B.Jelcin ir G.Ziuganov. Jeigu laimėtų B.Jelcin, galima tikėtis greitesnių ūkio reformų (visai tikėtina, kad rinkos ekonomikos šalininkai buvo atleisti, siekiant gauti daugiau rinkėjų balsų). Jo laimėjimas galėtų reikšti, kad nežiūrint sudėtingų dabartinių ūkinių ir socialinių problemų, po 10-12 metų Rusijos politika Vakarų pasaulio atžvilgiu būtų pastovesnė ir tikresnė, negu laimėjus G.Ziuganovui. Pastarojo pergalė prezidento rinkimuose tikriausia reikštų, kad biudžeto deficitas padidės, infliacija pašoks, investuotojai bus atsargesni, o reformų kelias pasidarys duobėtas ir nesaugus. JAV ir Europa turėtų mažiau problemų su B.Jelcino Rusija, negu su tokia Rusija, kurią valdytų G.Ziuganov, kraštutiniai nacionalistai V.Žirinovskij arba A.Lebed, ar net liberalas Javlinskij. Rusija dar tebelaukia tvarkos ir pastovumo. Paskutinioji rinkėjų nuomonės apklausa parodė, kad komunistas G.Ziuganov pirmąja, turėdamas 18% balsų, antroji vieta tenka ultranacionalistui

V.Žirinovskui, o B.Jelcin - trečioje vietoje. Tačiau rinkimai bus tik už keturių mėnesių.

Su Deng mirtimi Kinijos komunistų partija suskyla į dvi grupes, siekiančias kontrolės užsienio ir vidaus politikoje. Didesni skirtumai išryškėja ūkiniame valstybės gyvenime.

Kinija yra partinės diktatūros, kuriai būdinga stagnacija, rankose. Kaip spresti problemas, kurios padėtų sukurti rinkos ekonomikos pagrindus?

Viena grupė bus pasiryžusi reformuoti esamą padėtį, sumažinti valstybės (partijos) kontrolę, vykdyti švelnesnę ekonominę politiką santykiuose su užsieniu, žengti pirmuosius kūdikystės žingsnius demokratijos link. Tai tolimas ir sunkus kelias.

Antroji grupė nenori jokių reformų, kurios apribotų valstybės galią. Valstybė kontroliuoja ūkį: atseit, dar ne laikas privačiam sektoriui. Kompartija laiko savo rankose ūkines vadžias.

Pirmasis atvejis siūlo taikingesnę bei ramesnę užsienio politiką. Antruoju atveju Kinija būtų pavojingesnė. Rimtų problemų gali kilti dėl Formozo (Taivano) ir sienų su Rusija. J.K.

Papolitikuokime apie "didžiąją" politiką

DIDIEJI 1996 METŲ ĮVYKIAI

Amerikos ir Rusijos prezidentų rinkimai ir galima Kinijos senelio Deng mirtis yra tie įvykiai, kurie gali nustatyti tolesnę pasaulio kryptį vienam arba dviems dešimtmečiams. Trys didieji pasaulio galiūnai – Amerika (tikriausia autorius turi galvoje JAV - Red. pastaba) su stipriausia pasaulyje ekonomika, Kinija su didžiausiu gyventojų skaičiumi ir Rusija, pirmaujanti savo užimamu plotu, darys didžiausią įtaką visam ūkiniam ir politiniam gyvenimui.

Amerikos rinkimų rezultatai parodys, kuria kryptimi bus tvarkomas šalies vidinis ūkinis gyvenimas ir

kaip keisis jos tarptautinė politika. Maždaug 50% Amerikos dirbančiųjų turi tik bendrąjį vidurinį (gimnazijos - high school) arba dar mažesnę išsimokslinimą. Jų atlyginimas, lyginant su koledžus ir universitetus baigusiais, vis mažėja. Prieš 25 metus jie gaudavo tik 85% pastarųjų atlyginimo, dabar - 57%. Jų metinio atlyginimo vidurkis - \$23,500.

Didžiosios bendrovės, atleisdamos daugybę darbininkų ir tarnautojų, sukūrė akcijų biržos klestėjimo periodą, bet prarado atsakomybę už socialinio ir ekonominio teisingumo įgyvendinimą. Kėsinamasi į vidurinės

klasės egzistenciją, kai atleistieji, praradę gerai apmokamą darbą, turi tenkintis žymiai mažesniu atlyginimu. Žinoma, jeigu jiems iš viso dar pavyksta rasti kokį nors darbą.

Prezidento rinkimai taip pat parodys, ar JAV administracija bus tik pasyvi stebėtoja, ar imsis aktyvios vadovo rolės tiek vidaus, tiek užsienio politikoje.

Rinkimų Rusijoje rezultatai taip pat nemažai nulems jos tolimesnį vaidmenį pasaulio arenoje. Padėtis joje, artėjant Prezidento rinkimams, yra daug komplikuo-tesnė, negu JAV. Vietoj dviejų kandidatų į presiden-

DIRVA

ATMINTIS

A. † A.

DR. ANICETUI BUNDONIUI

mirus, jo žmonai GENOVAITEI, dukrai LORETAI ir kitiems jo artimiesiems liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą

*Edvardas ir Aldona Bliumentaliai
Jadzė Dautienė
Benjaminas ir Bronė Paulioniai
Vytautas ir Elzė Račkauskai
Jonas Rastenis
Edvardas ir Irena Rydeliai
Henrikas ir Roma Tatarūnai*

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
**Pinigai pervedami doleriais.
Sutvarkomi palikimai.**
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39,- iki \$98,-
Aukštos kokybės maisto produktai.
Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

Telefonas : (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Pristatymas

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto komplektų

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

*Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jankia atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.*

SKELBIMAI

REKLAMOS

Išnuomojamas butas

Lakeshore Blvd., netoli Dievo
Motinos parapijos, su 2
miegamaisiais, skalbimo
kambariuku bei jame esančiomis
skalbimo mašinomis. Yra garažas.

Nuoma - 400 dol.

per mėnesį.

Skambinkite Gražinai
Kudukienei 261-4720

ŽALIŲJŲ KORTELIŲ LOTERIJA

Nationalities services
center direktorius Algis Ruk-
šėnas praneša, kad žaliųjų
kortelių loterija bus vykdoma
nuo vasario 12 d. iki kovo 12 d.

Šiais metais įstojimo į
loteriją anketą reikės pasira-
šyti pačiam anketos davėjui
ir prie jos pridėti savo nuo-
trauką.

Daugiau informacijos
galima gauti, kreipiantis į
Algį Rukšėną, tel. 781-4560.

VISA LOTTERY

Our Office is assisting with Visa Lottery
Applications for Green Card from now until

March 10, 1996

For more information call:

Jayashree Bidari, J.D.,
Attorney At Law (216) 892-3323

NAUJA TV STOTIS

CAT (Clevelando Ak-
ron Television Network) pra-
nešė, kad nuo š.m. gegužės
20 d. Clevelando ir jo apy-
linkių gyventojai galės ma-
tyti naujos televizijos stoties
WAX - TV 35 programas.

**SKAITYKITE
IR
PLATINKITE
"DIRVĄ"**

LINAS VYŠNIONIS

Advokatas Tel: (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts. OH 44143

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

BORN TO TRAVEL

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL

ATPIGINTOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

Naujos žiemos ir pavasario sezono kainos:

Skrydžiai su FINNAIR, SAS, LUFTHANSA, KLM, LOT

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avia linijomis

RITA STASKUTĖ

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000